

Taxa
plátte
No. 224

10. Telef.
Havonta
évre 600,
félre: 5
félre: 12
dészek
"KELET"
dóság eg.
Cikkeink
rás meg!

Dr. Rámáseter Robert
Budapest
Diáter 2 I.

KELET

Bérmertien
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Buceuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Bilo 5.
Szombat, 1935. június 1.
5695. EV. XVIII. EVF.
IJAR 29. 121. SZAM.

Megbukott a Flandin-kormány

Bouisson kamarai elnök kapott megbízást az új francia kormány megalakítására

A baloldali pártok egységes magatartása buktatta meg Flandin kormányt. Bouisson a szocialisták bevonásával széleskörű koncentrációs kormányt akar alakítani. A radikális szocialista párt dezavualta Herriot-t. Flandin drámai erejű beszéde ellenére sem kapta meg a felhatalmazást. Caillaux a pénzügyminiszter-jelölt

„Franciaország a háború óta legválságosabb napjait éli”

Párizs, május 31. Amikor két nappal ezelőtt a kamara pénzügyi bizottsága megszavazta a francia kormány pénzügyi felhatalmazás javaslatát, még nem látszott bizonyosnak, hogy a parlament plénuma is bukásra ítéli a javaslatot s ezzel egyidejűleg a Flandin-kormány lemondása is elkerülhetetlenül szükségessé válik.

Flandin és pénzügyminisztere, Germaine Martin arra alapozták optimizmusukat, amelyet a felhatalmazási javaslat sorsára vonatkozólag tanúsítottak, hogy a francia közvélemény többsége nem akarja a frank devalorizációját, az aranyalapról való letérést, ezzel szemben határozott híve a frank-spekuláció hiénáinak letörésére irányuló erőyes intézkedéseknek.

De alátámasztotta Flandin optimizmusát a körülmény is, hogy Herriot, a radikális szocialisták elnöke, pártja többségével ellentétben, a pénzügyi teljhatalom megadására mellett foglalt állást. Herriot ténylegesen meg is tett mindent a felhatalmazási javaslat megszavazásának érdekében és hogy ez még sem sikerült neki, nem rajta mulott, hanem valószínűleg azon a tegnapi még cáfolt tényen, hogy a francia baloldali pártok a döntő éjszakán együtt szavaztak.

A baloldali pártok: a radikális szocialisták, szocialisták, kommunisták, neoszocialisták és republikánus szocialisták egységfrontja szervezetenként és programatikusan nem valósult meg. A kamarai szavazás eredménye azonban arra enged következtetni, hogy az ebben a kérdésben a baloldali pártok együttműködése a gyakorlatban tényleges formát öltött. A kormány felhatalmazási javaslatát a drámai éjszakai ülésen 353 szavazattal 202 ellenében vetették el. A javaslat ellen szavazó 352 képviselő kizárólag a baloldali: a szocialista, kommunista, radikális szocialista, neoszocialista és republikánus szocialista pártokhoz tartoztak.

A francia kormánybukás drámai érdekességéhez tartozik az is, hogy a kamara többsége tulajdonképpen nem Germaine Martin pénzügyminiszter javaslatát ellen foglalt állást, amely megkapó adatokkal mutatta ki azt a súlyos pénzügyi helyzetet, amelyben a francia államkincstár van, hanem lényegében a Flandin-kormány eddigi politikai magatartásának bizonytalanságát ítélte el.

Nagyon helyesen mutatott rá Flandin miniszterelnök nagyszabású beszédében arra, hogy a kamara az utána következő kormányt akarva-nemakarva, meg fogja adni a rendkívüli felhatalmazást, mert hiszen az ellene forduló pártok is tudatában vannak, hogy milyen veszélyeket rejt magában a frank devalorizációjának közelgő veszélye. Drámai szavakkal mutatott rá arra, hogy az 1930-31-i évtől kezdődően az 1934 év végéig a francia költségvetés 27.617 millió deficitet mutat ki, amelybe még nincsenek beleszámítva az államvasutak deficitjei és a költségvetésen kívüli

katonai hitelek. Ugyanakkor, amikor a rendes költségvetésben ilyen súlyos deficitet mutatkoztak, a kormány kénytelen volt kivételes kiadásokat finanszírozni, amelyeket természetesen csak kölcsönökből fedezhetett. E kivételes kölcsönök kamatszolgáltatásaira három milliárd frankot kellett beilleszteni az újabb költségvetésbe.

A pénzügyi helyzetnek ez a súlyossága eredményezte azután, hogy három nap leforgása alatt: május 24., 25. és 27-én a Francia Bank érfedezete három milliárdal csökkent. Május 27-én a Francia Bank aranyértékének vesztesége 1.160 millió frankra rugott.

Mindezek után nyilvánvaló, hogy a Francia Bank rendkívüli aranyvesztése nyugtalanítólag hat a közvéleményre és megrendíti a bizalmat a frank stabilitásában.

Germaine Martin pénzügyminiszter a pánik megakadályozása és a bizalom helyreállítása céljából kérte a rendkívüli felhatalmazás megadását és arra hivatkozott, hogy a devalorizáció bekövetkezése a francia nép többségének általános elszegényedéséhez vezetne, ha tekintetbe vesszük, hogy

Franciaországban 20 millióra rug a bankbetétek száma, 7 millióra a járadékból (rentier) élők és 8 millióra azoknak a száma, akik a társadalombiztosító intézeteknél vannak biztosítva.

Ha eme súlyos érvek ellenére, amelyeknek valódiságában és jelentőségében a baloldal egyetlen pártja és egyetlen tagja sem kételkedett — a Flandin kormány mégis megbukott, úgy ennek kétségkívül inkább politikai motívumok az okai, mint gyakorlati, pénzügyi kérdések.

A helyzet Franciaországban a Flandin-kormány bukásával sem vesztett súlyosságából. Akár a szocialisták, illetőleg a baloldali pártok részvételével alakul meg Bouisson új kormánya, akár nélkülük, annyi bizonyos, hogy ez az új kormány is kíméletlen és diktatórikus intézkedésekre fog kényszerülni pénzügyi téren, ha el akarja kerülni a teljes pánikot és a pénzügyi összeomlást, amely Franciaországban valószínűleg súlyos szociális megrendüléssel vezetne.

A francia kamara tegnap éjszakai drámai üléséről, a Flandin-kormány bukásáról, alábbi tudósításunk számol be:

Flandin drámai beszéde

Párizs, május 31. (Rador). A francia kamara tegnapi ülésén Fernand Laurent, Paul Reynaud és Marcel Deat a felhatalmazási javaslat ellen beszétek és támadták a pénzügyminiszter politikáját. Ezután Flandin ment a szószékre. Fivére, aki orvos is, támogatja. A miniszterelnök arca sápadt volt a szenvedéstől és fáradtságtól. Az egész kamara percenként tapsolta a miniszterelnököt, aki balkezevel a szónoki emelvényre támaszkodott, jobbával jegyzeteket forgatta. Hangja eléggé gyenge volt, de gyakran erősebbé vált a meggyőződés erejétől. A szónok páthosza még ellenfeleit is meghatotta és beszédét gyakran szakították félbe a kamara egyhangú tapsai.

Flandin bocsánatot kért a Háztól, hogy testi gyengesége miatt nem tudja kifejezni álláspontját azzal az erővel, ahogyan szeretné és nem tud válaszolni minden érvre sem.

Kérte a kamarát, mentse meg az országot attól a veszedelemtől, amely devalorizáció esetén fenyegetné.

Nincs ellentmondás a felhatalmazási javaslat és a parlament jogai között. Offenzívát indít a francia frank devalorizálói ellen és meg akarja menteni a francia valutát. Ehhez széleskörű felhatalmazás kell, hogy a bizalom pszichológiai atmoszféráját megteremtessék. Azok, akik ma megtagadják ezt a széleskörű felhatalmazást, csak a parlamentáriszmusnak ártnak, mert néhány nap múlva az utána következő kormánynak mégis meg fogják adni a teljhatalmat. Közben azonban a francia frank meg fog inogni.

Beszéde végén Flandin bejelentette Germaine Martin pénzügyminiszter lemondását, aki a javaslat sorsát nem akarta befolyásoltatni az ő személyével.

Ha a kormány a szavazáson többséget kap-

na, úgy ő, Flandin, veszi át a pénzügyi tárcát is.

Flandin teljesen kimerülve a kamara egyhangú rokonszenvétől kísérve távozott a szónoki emelvényről. Beszéde után rosszul lett. Gyors orvosi segítség után a miniszterelnöki palotába ment, ahol lepihent.

Este 8 órakor az ülést félbeszakították és 10-kor folytatták. Időközben a radikális szocialista párt értekezletet tartott. Ötven képviselő volt jelen a párt 159 tagja közül, akik Bonne-t jelölték, hogy a javaslat ellen szólaljon fel.

A kommunisták érvei

Az ülés újra megnyitása után Ramette kommunista beszélt a javaslat ellen, de hangsúlyozta, hogy a kommunisták a frank devalorizációját ellen vannak.

Az éjjeli ülésen Flandin nem volt jelen, helyén Herriot foglalt helyet. 22.40-kor végződött a vita. Herriot Flandin nevében beszélt és kijelentette, hogy a miniszterelnök hozzájárult ahhoz a követeléshez,

hogy a felhatalmazási javaslat határideje december 31 helyett október 31 legyen.

A kamara által történendő ratifikálás pedig 1936 június 30 helyett március 15. A spekuláció elleni harc szükségese fontosabb minden más szempontnál. Hogy mennyire veszélyes a spekuláció, mutatja, hogy tegnap délután egyik nagybanknál házkutatást kellett tartani devizazérkedés miatt.

A leszavazás

A szavazás elrendelése előtt újabb szünet következett 23.15-kor. A kamara körüli utcákon a karhatalom nem engedett csoportosulást.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

Külpolitikai figyelő

Anglia irányítja most Európa politikáját. Baldwin, Mussolini és Schuschnigg felelték Hitlernek. Válaszaik csodálatosan azonosak. Mindhárom államférfi beszédéből egyformán ki lehetett érezni a bizalmatlanságot Hitler politikájával szemben, de meg lehetett állapítani azt is, hogy azon részlet-megegyezések minden kis lehetőségét is ki akarják használni, amelyekről a német diktátor beszélt. Tudják, hogy lényegűleg ellenség Hitler, ellenségként is állnak vele szemben, ahol kell, de egyezkedni próbálnak vele, ahol és amennyiben lehet. Bizalmatlanul közeledik Európa Hitlerhez és néha még a kötelező udvarias mosolyt is eifelejt.

Anglia kezdett hozzá lázas sietséggel a Hitler beszédében foglalt kis lehetőségek konkretizálásához, mert Franciaország vagy Olaszország nem teheték ezt.

Mussolini az afrikai viszály formai elintézése után is kénytelen majdnem minden figyelmét Abessziniára összpontosítani, Európában csak Ausztria függetlensége számít neki. Ausztria lett az olasz jelen, védekezés a germanizmussal szemben és Afrika az olasz jövő. Ezen életet jelentő kérdések miatt az általános európai problémák kiestek az olasz diplomácia látóköréből. De azért is tartózkodó az olasz diktátor állásfoglalása az európai kérdésekkel kapcsolatban, mert még mindig maradt benne ellenérzés Angliával szemben, amelynek diplomáciája akadályozta őt afrikai terveinek megvalósításában és Franciaországgal szemben, ahol nem talált kellő támogatásra. A stressz front mégis szilárd, de nem olyan cselekvésre kész, mint megalakulásának pillanatában.

Franciaország is saját bajaival van pillanatnyilag elfoglalva ugyanígy, hogy Laval moszkvai és varsói utazásai és a népszövetségi tárgyalásai óta a francia diplomácia aktivitása teljesen megszűnt. Laval talán túl óvatosan, csak a francia pénzügyek rendezése után fog beszélni, amikor megint a hatalmas Franciaország megbízottjaként irányítólag fogja befolyásolni az európai politikát. Egyelőre azonban a stressz front eddig legaktívabb tagja hallgat.

Ezért irányítja Anglia Európa politikáját. Irányíthatja is, mert Anglia ma a világ leghatalmasabb és legrendezettebb birodalma. Pénzügyminisztere, Neville Chamberlain, az angol gazdasági ügyeket annyira rendezte, hogy költségvetési feleslegéről számolhatott be, amelyet adócsökkentésre fog felhasználni. Speciális külpolitikai nehézségei sincsenek pillanatnyilag Angliának és így szabadon, könnyedén, mint a stressz front legnagyobb és cselekvésben legkevésbé megkötött tagja az egész stressz arcvonalá exponensként intézheti Európa ügyeit.

Junius elején össze is hívják az angol-német előkészítő tengeri értekezletet, amelyen a német tengeri fegyverkezések határát fogják közös elhatározással megállapítani.

Baldwin légiegyezmény megkötésén is fáradozik. De ebben a kérdésben semmit sem tehet Franciaország és Olaszország, de főleg Franciaország nélkül. A február 3-i franciá-angol londoni egyezmény értelmében ugyanis a légi paktum ügyét a keleti és dunai szerződések megkötésétől nem lehet elválasztani. Ahogy ezt akkor mondták a „béke oszthatatlan” és a nyugati hatalmak csak akkor kötnék szerződéseket Németországgal, ha Hitler keleten és Közép-Európában is biztosítja a békét. Azóta természetesen megváltozott a helyzet, de nem lényegesen. Laval kénytelen volt ugyan Németország nélkül szerződést kötni keleten és aláírta a francia-orosz paktumot, de fenntartotta a február 3-i egyezmény érvényességét. Nyitva hagyta ugyanis az utat Németország számára és Hitler utólag is, más formában is csatlakozhat a keleti egyezményhez. Elvileg a február harmadiki egyezmény érvényben maradt. Hitler át akar lépni rajta. De Baldwin éppen ezen egyezmény miatt csak Lavallal együtt határozhat. De mert a francia diplomácia jelenleg inaktív, ez a kérdés egyelőre megoldhatatlan. Várnunk kell, amíg Franciaország állást foglal, amíg megszűnik a francia diplomácia régóta tartó és már rejtélyessé vált hallgatása.

A tengeri és légi fegyverkezések korláto-

FLIT biztosan és örökre kiirtja a rovarokat!

zása mellett pedig más megegyezési lehetőséget nem is foglal magába Hitler beszéde.

A dunai egyezmény ügye. Néhány nappal ezelőtt, Hitler beszéde előtt, a dunai egyezmény ügye jól állt. Komoly reményeink lehettek arra, hogy rövid időn belül közeljünk a megoldáshoz, ha nem is tisztázódik a helyzet teljesen a Dunavölgyében.

De a francia és olasz diplomácia aktivitásának kényszerű szünetelése miatt és Hitler beszéde után a helyzet rosszabbodott.

Hitler revizionista beszédét mondott és elküldte Mackensent és Göringet Budapestre. Azóta Magyarországon megszűnt a „velencei békülékenység” és Gömbös legutóbbi beszédeben csak követelt. Követelte többek között, hogy a hatalmak ismerjék el Magyarország jogát arra, hogy a védőkeletet bevezesse és burkolt formában kijelentette, hogy ezért semmi ellenértéket nem hajlandó adni. Visszautasította tehát a kisanant azon követelését, hogy a legyőzött kisállamok fegyverkezéseik elismerésének ellenében olyan garanciákat adjanak, amelyek a biztonság növelését jelentenek a Dunamedencében.

Mereven áll tehát megint szemben egymással a két álláspont és még semmi kivetető ut nem látszik.

A franciaországi helyzet. A frank leértékelésének kérdése korántsem tisztára gazdasági kérdés. A jobboldali pártok a baloldali vagy jobboldali színezetű kormányokat nem először támadják meg a frankon keresztül.

1924-ben a nagy kormánybukások és frankesés évében ugyanez volt Tardieu taktikája. Most is, mint akkor, pánikot teremtett a kis- és középső franciák körében a frankesés lehetőségének hangoztatásával.

A francia pénzügyi kormányzat könnyen ura lehetne a helyzetnek, ha teljes hatalmat kapna a gazdasági ügyek rendbekerítésére. De a parlament legnagyobb pártja, a demokráta radikálsocialista párt elvből ellenéz és elvet minden diktatórikus hatalmat. Így hát a jobboldali pártok a baloldaliak demokráciáját használják fel a demokrácia ellen.

De 1924 óta a radikálsocialisták felfogása is megváltozott és most már hatalmas frontja van körülükben a pénzügyi teljes hatalom gondolatának. (R. J.)

Zion Lloyd

Bucuresti. I. Cal. Victoriei 33

Megrende és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat

Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektust! Képvisele Cluj, Mures, Someș, Bistrița és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos
Cluj, Str. Berthelot 12 és Str. Paris 36. Telefon: 6-82.
Bihar megye és Oradea részére: I. I. I. Miklós Oradea, Str. Clorogariu 15. és tr. Alexandri 34.

Amerika lenn akarja tartani Rooseveltt munkakódexét

Az elnök a frank válságáról tárgyal

Washington, május 31. Rooseveltt elnök tárgyalta a francia frank ügyéről a new-yorki Federal Reserve Bank kormányzójával. Cáfolták azt a hírt, hogy az elnök üzenetet intézne az amerikai nemzethez. Az a felfogás alakult ki, hogy Rooseveltt mielőtt bármire határozna magát, bevárja, lássák

meg, mire vezet a legfelsőbb bíróság döntése. Newyorki jelentés szerint Rooseveltt elnök az Unió egész területéről számos levelet és táviratot kap, amelyben kéri, tegyen meg minden lehetőt a munkakódexek által teremtett eddigi rend fenntartása érdekében.

Bonyolódik Mirto állampolgársági ügye

A fővárosi kamara teljes választmánya itélkezik a volt miniszter fölött

Bucuresti, május 31. Lapunk egyik előző számában megírtuk, hogy Florian képviselő panaszt tett az ilfovi ügyvédi kamarában Mirto volt miniszter ellen azzal, hogy Mirto állampolgársága nincs rendezve. Florian kérte ennek alapján Mirtonak az ügyvédi kamarai listából való törlését. Miután a kontesztáció komoly adatok alapján történt, az ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága, Iorgu Petrovici és Dim. Pascu személyében összeült és sorshuzással választotta ki a kamara vezetőségének három tagját, akik a fegyelmi bizottság tagjai

lettek. A kérdésben azonban ellentétek merültek fel, miután Florian adatai komolyaknak látszanak és a kérdés többet igényel, mint egyszerű fegyelmi eljárást. Ezért a fegyelmi bizottság Pascu érvelését elfogadva, úgy döntött, hogy a teljes kamarai választmány elé terjeszti Mirto állampolgársági ügyét.

Ezzel végleges határozathozatalra lesz lehetőség, fellebbezési jog nélkül. A határozat határidejét június 5-ben állapították meg.

Bezárja kapuit egy timisoarai gyár, mert nem kap kontingentálási engedélyt

A bucaresti sajtó leleplezéseket helyez kilátásba a kontingentálási hivatal anomáliái ellen

Bucuresti, május 31. Az egyik bucaresti napilap éles támadást intéz a kormány ellen a helytlen kontingentálási intézkedések miatt, amelyek a gyáriparra olyan nehézségeket rónak, hogy a gyárak kénytelenek működésüket beszüntetni. Az egyik timisoarai gyár, amely 300 munkást foglalkoztat, kénytelen volt beszüntetni a működését, mert hónapok óta tartó erőfeszítések után sem tudott legalább annyi nyers anyagot beszerezni, hogy még leépítve is dolgozhasson. A gyár napok mulva bezárja a kapuit és ezzel 300 család veszti el kenyerét.

Ugyanakkor azonban a kontingentálási

hivatal százezeres kontingentálási engedélyeket ad. Protekciós elbánásban részesülnek a kijárók seregei. Ezek a kijárók a gyors meggazdagodás útjára jutnak a kontingentálási engedélyek következtében, míg a becsületes ipar és kereskedelem a legnagyobb nehézséggel küzd. A bucaresti sajtó az anomáliák azonnali megszüntetését követeli és felszólítja a kontingentálási hivalt, hogy juttassa a kontingentálási engedélyeket az iparnak és kereskedelemnek, mert ez a mestersége. A Zorile c. lap súlyos leleplezéseket helyez kilátásba, ha a kontingentálási hivatalban nem változnak meg rövidesen a viszonyok.

Liberális szenátor elmaradt feljelentési díjért perli az államot

Hogyan zsugorodik össze egy 20 millió lejes bírság

Oradea, május 31. (Az Uj Kelet tud.) Közel tíz évvel ezelőtt, 1926 elején feljelentés futott be az egyik nagy bihori iparvállalat: az Aluminium R. T. bratcai cég ellen a pénzügyigazgatóságra. A feljelentést dr. Oanea Laurentiu bistrítai ügyvéd tette és ebben nagy adókihágásról rántotta le a leplet. Az Aluminium R. T. bauxit bányáiban ugyanis hatalmas birtokot vásárolt, de a vételárnak csak egy részét jelentették be, hogy ilyen módon mentesüljenek a magas taxa fizetése alól.

A feljelentés után megejtették a vizsgálatot s hetek munkája után kiderült, hogy Oanea Laurentiu adatai megfelelnek a valóságnak, mert az Aluminium R. T. valóban hatalmas összeget illeték eltitkolásában bűnös. Az eset nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert a bányáiban a Marmorosch Blank & Co. bankház affiliált intézete és az Österreichische Erz Bergbau R. T. romániai érdekeltsége volt.

A pénzügyigazgatóság annak rendje és módja szerint jegyzőkönyvet vett fel és eh-

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi zionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

Kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernaui címre küldendők.

Raktárunkon levő seremlékek minden elfogadható áron

eladók

Veiszlovits Adolf és fia
Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 13.

ben 20 millió lej büntetéssel és 2 millió lejes bélyegtaxával sújtotta a céget.

A megbírságot cég természetesen nem nyugodott meg a határozatában és a törvényszékhez fellebbezett. Itt hosszas tárgyalások után jóváhagyták a bírságot, sőt másodfokon a tábla is aprobálta azt. A Semmitörzsek döntött végül az ügyben és a hatalmas bírságot 12 millió 200 ezer lejre szállította le. Most már csak végre kellett volna hajtani a legfelsőbb határozatot s a cég milliós vagyona és ingatlanai lehetővé is tették ezt. Közben azonban újabb revízió alá került az ügy és így történt, hogy a 12 milliós büntetés összegét három millió 600 ezer lejre csökkentették le.

Dr. Oanea Laurentiu, aki az egész ügyet elindította, végig részt vett a tárgyalásokon, mint a pénzügyminisztérium képviselője és ő volt az, aki a bírói fórumok előtt az ügyet irányította.

Mint feljelentőnek, a büntetés fele összege járt volna, de ezenkívül költségek és ügyvédi honorárium címen is követeléseit volták. Reményeiben azonban súlyosan csalódott, mert alig néhány ezer lejt kapott és vett fel. Sokáig tárgyalta a pénzügyminisztériummal, majd mikor a tárgyalások nem jártak eredménnyel, elhatározta, hogy bírói uton hajtsa be követeléseit.

Dr. Oanea, aki jelenleg liberális szenátor, az oradeai törvényszék előtt indította meg a pert és keresetében közel 700 ezer, pontosabban 625.700 lejt követelt a minisztériumtól.

A tekintélyes ügyvédi számla tételeiben 40 ezer lejrel szerepel a törvényszéki tárgyalás, 80 ezer lejrel a semmitörzseki tárgyalás, 55 ezer lejrel az utazási költség és hasonló tételeket emésztettek fel a különböző „tárgyalások”.

Az oradeai törvényszék hét ízben tárgyalta a bistrítai ügyvéd és a pénzügyminisztérium perét s végül is részben helyt adva az ügyvéd keresetének, 76 ezer lejt megfizetésére kötelezte a minisztériumot.

Mindkét fél fellebbezése folytán került az ügy második fokozatára oradeai tábla elé, ahol tegnap volt a tárgyalás. Oanea dr. teljes egészében fenntartotta keresetét, míg az állam ügyvédje azt igyekezett bizonyítani, hogy Oanea dr. már megkapta járandóságait. Végül a bíróság újabb bizonyítékok becsatolását rendelte el és a per folytatását július 12-re halasztotta.

Misztifikációk egy cluj-i árumintavásár körül

A cluj-i Kereskedelmi és Iparkamara közli: F. évi május hó 17-én dr. Stefan Fabius cluj-i szenátor úrtól az alábbi levelet kaptuk: „Tek. Kereskedelmi és Iparkamara, Cluj. Arról értesültem, hogy egy Clujban rendezendő árumintavásáron való részvételre vonatkozó felhívás van forgalomban, amelyet egy rendezőbizottság bocsátott ki, s amely felhívásban az én nevem is szerepel. Miután semmi tudomásom sincs egy ilyen bizottság létezéséről és nevemet tudom és beleegyezésem nélkül használták fel, az hiszem, hogy a kereskedő világ felvilágosítása céljából szükséges ezt köztudomásra hoznom, minden tévedés elkerülése céljából. Teljes tisztelettel dr. Stefan Fabius.” Az esetet megvizsgálva, egy meghívó került birtokunkba, melynek címe: „Nemzeti Kiállítás és Árumintavásár Clujon 1935 augusztus 15-től szeptember 15-ig. Megállapítást nyert az is, hogy a szervező bizottságban Kamaránk főtitkárának dr. Ioan Muicának neve is szerepel egy Kamaránk, mint főtitkárunk tudomása és beleegyezése nélkül. Felhívjuk a közönség és a kereskedő világ figyelmét fenti körülményre, minden tévedés elkerülése céljából. A Kamara Elnöksége...”

Egészségével ne kísérletezzen!
Biztos csak

Moldov és V

Bucuresti, május 31. A „Zorile” mai számában, amelyet a lap erdélyi tartományi részét foglalt helyet. Moldovai nemzeti parasztpárt politikai helyzetre vonatkozóan igen érdekes kijelentést tett a következőket: „Kitépt... ványt”

— Állandó kontaktus... és bányái megyék... paszlatataim alapján... megannyi erdélyi... altruista munkája... abban a precedens né... amelyet az erdélyi... rasztpárttal szemben... választani kellett a... a parasztot egy pill... és kitépték lelkük... spontán gesztus a leg... téka az erdélyi nép... csodálatos felfogásán... mas tanulság is azo... mára, akik gögjükben... tudják tiszatani de... ezeket a parasztokat... igényes kijelentése, h... párt is, éppen az erd... kardinalisabb pontja... pillanatban, midőn a... hogy a vezető önmag... pártnak és olyan uta... amelyek nem fejezik... zelmeit, megvonja től... fordít neki. A parasz... vannak győződvé ar... „oláh” jelszó nem eg... sérlete a reakciónak... kítsa, vagy meggyőng... rácia frontját.

Az ujságíróknak azo... ment végbe Erdélyben... vaidista frakció kö... mondotta Moldován p...

Cigán

Nem szívesen k... emlékeket. De ha mé... három politikai válá... nek 1920-tól máig sze... az ítélet feltétlenül... előidézett szakadások... válás ezektől a harc... dalmas volt, összehas... záltabb formák és l...

Dühön

Vallási j

Timisoara, május 3... lentése szerint annak... nek a híre, amelyet a... véti ünnep alkalmával... tottak francia sajtób... lapok felvetették a ké... az, hogy a németek... sárgjogokat élveznek... kormány, amely erro... kozásról informálva... intézkedést vagy sem... denesetre tény, hogy... vel dühön a hitleris... több, a román terüle... németek gyülekező és

Ma

Moldovan Valer dr. a Maniu és Vaida közötti szakadás történetéről

Kit illet meg a Patria palotájának tulajdonjoga

Bucuresti, május 31. (Az Uj Kelet tud.) A „Zorile” mai számában beszélgetést közl, amelyet a lap erdélyi szerkesztője folytatott Valer Moldovan professzorral, Erdély volt tartományi igazgatójával, aki a nemzeti parasztpárt maniuista vezetői között foglal helyet. Moldovan dr. az erdélyi politikai helyzetre vonatkozólag néhány igen érdekes kijelentést tett és többek között a következőket mondotta:

„Kitépték lelkükből a bálványt”

— Állandó kontaktusban állok az erdélyi és bánáti megyék parasztságával. Tapasztalataim alapján mondhatom, hogy megannyi erdélyi intellektuel-generáció altruista munkája meghozta gyümölcsét abban a precedens nélküli ragaszkodásban, amelyet az erdélyi tömegek a nemzeti parasztpárttal szemben tanúsítanak. Amikor választani kellett a párt és Vaida között, a parasztok egy pillanatra sem tévóváltak és kitépték lelkükből a bálványt. Ez a spontán gesztus a legbeszédesebb bizonyítéka az erdélyi nép politikai ösztönének és csodálatos felfogásának. Egyuttal fájdalommas tanulság is azon intellektuelek számára, akik gögjükben azt hiszik, hogy ki tudják taszítani demokratikus hitükből ezeket a parasztokat. Mert Vaidának az az igényes kijelentése, hogy ahol ő van, ott a párt is, éppen az erdélyi demokrácia legkardinálisabb pontjában téves. Abban a pillanatban, midőn a népi ösztön megérzi, hogy a vezető önmagát akarja feltölteni pártjának és olyan utakra akarja vezetni, amelyek nem fejezik ki az ő tényleges érzelmeit, megvonja tőle bizalmát és hátat fordít neki. A parasztok egyébként is megvannak győződve arról, hogy a hírhedt „oláh” jelszó nem egyéb, mint újabb kísérlete a reakciónak arra, hogy kettészakítsa, vagy meggyöngítse a román demokrácia frontját.

Az újságíróknak azon kérdésére, hogyan ment végbe Erdélyben a válás a párt és a vaidista frakció között, a következőket mondotta Moldovan professzor:

Cigányvásár a válás után

— Nem szívesen kavarok fel fájdalmas emlékeket. De ha mérleget állítunk fel a három politikai válást illetően, amelyeknek 1920-tól máig szemtanúja voltam, úgy az ítélet feltétlenül Goga és a Goldis által előfűzött szakadások javára billen. Az elválás ezektől a harcos társaktól, bár fájdalmas volt, összehasonlíthatatlanul civilizáltabb formák és körülmények között

ment végbe, mint az az izléstelen cigányvásár, amely a Vaidától való elválást követte. Hogy Maniut oly szokatlan módon megrágalmazhatták, a mi higgadt és megdöntött Erdélyünkben, még megértenők. De, hogy a vaidisták a rendőrség „jóakaratu támogatásával birtokba vegyék a párt nyomdáját és helyiségeit és még hivatalos lapunk: a Patria címét is ellopják, ez valami egészen szokatlan és mindenestre anti-valahicus. A Tipografia Nationala nyomdát és a palotát néhány erdélyi vezető munkájával és közreműködésével szereztük meg, kik ma is hűséges tagjai a pártnak. A milliós tartozásokat, amelyeket ezen ingatlan terhére vettünk fel és költöttünk el a pártharc és sajtópropaganda céljaira, a volt nemzeti parasztpárti parlamenterek önkéntes hozzájárulásából fizettük ki. Ez a vagyon közvagyon. Felosztást itt nem engedélyezünk. Sem a Dermat gyár, sem a Grödi cég, sem a többi „valahicus” cégek nem járultak hozzá megszerzéséhez.

Maniu politikai helyzetére vonatkozólag Moldovan Valer dr. a következőket mondotta:

Maniu személyisége

— Maniu Gyula ugy az erdélyi nemzeti parasztpárti intellektuelek, mint a parasztság lelkében változatlanul az 1918-as és különösképpen az 1928 május 6-i albaiuliai Maniu. 1926-ban az erdélyi nemzeti parasztpárt politikai gondolatvezetését Maniu hatalmas személyisége színtetizálta. Az a nagy kormányzási szerv, amelyet a nemzeti parasztpárt képez, Maniu és Mihailache testvéri együttműködésének halhatatlan műve. Ha a regáti parasztság nem tud eiválni Mihailachetól, úgy mi, erdélyiek sem tudjuk elképzelni a nemzeti parasztpártot Maniu Gyula nélkül. Maniu sohasem mondotta, hogy ahol ő van, ott a párt is. Az erdélyi nép viszont érzi, hogy amíg él, ott van és ott lesz, ahol a párt van.

Hiábavaló tehát minden kísérlet, amely a badacini mithosszal egy új, Olpret felé irányított mítoszt akar szembeállítani. Az erdélyi román nép verdiktje végleges. A Maniu ideális személyiségének megcsorbítására irányuló kísérlet, amelyet néhány felelőtlen erdélyi és néhány fizetett toll végez, éppen az ellenkező hatást váltotta ki, mint amintőre a vaidisták számítottak. Ez a kísérlet a politikai mérleget megfelelőbbé teszi a legrepresentatívabb politikus felé fordította, akije csak volt az egyesülés Erdélyének és generációjának. Ez a Maniu nagy népszerűségének titka. Eddig a nyilatkozat, amely Erdély politikai köreiből minden bizonnyal élénk kommentálásra fog alkalmat adni.

Dühöng a Bánátban a hitlerista propaganda

Vallási jelszavak mögé bujnak a hitlerista vezetők

Timisoara, május 31. Az „Universul” jelentése szerint annak a hitlerista naggyűlésnek a híre, amelyet a svábok a katolikus husvéti ünnep alkalmával Biled községben tartottak, francia sajtóba is eljutott. A francia lapok felvetették a kérdést, hogyan lehetséges az, hogy a németek oly széleskörű szabadságjogokat élveznek Romániában. Hogy a kormány, amely erről a különös megnyilatkozásról informálva volt, tett-e valamelyes intézkedést vagy sem, azt nem tudjuk. Mindenesetre tény, hogy a Bánátban teljes erővel dühöng a hitlerista propaganda. Sőt mi több, a román terület újabbban a jugoszláviai németek gyülekező és kiképző helyévé avan-

szált. Május 23 és 24-re 900 „zarándokot” hívtak meg a román-juhoszláv határ közelében fekvő községekből. Bár a határmenti hatóságok és a sziguranca állást foglaltak ez ellen, mégis megengedték a „zarándokoknak”, hogy átjussanak a határon anélkül, hogy bármely formalitásnak eleget kellett volna tenniük.

Jimbolian a bánáti hitlerista propagandisták fogadták őket, élükön a hírhedt Mertsdorffal. Elhatározták, hogy rövid időn belül két újabb, hasonló demonstrációt rendeznek. A zarándokok két napon keresztül kaptak hitlerista kiképzést.

FINOM
KELLEMES ILLATU

és legfőképpen Chat Noir puder garantáltan mentes minden mérgező anyagtól. Ezt a garanciát a Lady-cég nyújtja, tehát komoly garancia.

Chat Noir
Lady
PUDER

Holnap választ Görögország

Az alkotmány megváltoztatásáról beszélt a miniszterelnök

Athén, máj. 31. Görögországban holnap, vasárnap zajlanak le az új parlamenti választások. Ezalkalomból tegnap Csaldarisz nagyszabású választói beszédet mondott, amelynek végén az alkotmányos rendszer megváltoztatásának kérdésével foglalko-

zott. Kijelentette, hogy ez a probléma igen kényes, de arról a görög nép lesz hivatva dönteni. A kormány nem fogja magát demagógok által befolyásoltatni hagyni és nem fog ellenkezni, ha ezt az ügyet népszavazásnak vetik alá.

SELECT MOZGÓ

SELECT MOZGÓ

Az óceánjáró titka

izgalmas bűnügyi film, főszerepekben: GENE RAYMOND és NANCY CAROLL.
Szünet közben BALINT PETER fejszámoló csoda produkciói.

Halállal fenyegette meg a pártvezéreket, ha nem fognak össze nemzeti kormányban

Tartalékos kapitány felségsértési pere a bíróság előtt

Bucuresti, május 31. A cälárai törvényszék II-ik szekciója előtt felségsértési per folyik, melynek érdekességét az adja meg, hogy vádlottja Constantin Chiriac tartalékos kapitány. Chiriac az időközben felfüggesztett „Egő vas” c. lapnak volt a szerkesztője. Az államfő és a kormány ellen elkövetett sértések miatt 1934 március 7-én letartóztatották, azzal a váddal, hogy a rokkant katonatisztek egyik gyűlésén izgató tartalmú beszédet mondott. Lakásán egész sereg forradalmi tartalmú röpcédulát találtak amelyeken aláíróként az „Aldozati csapat” szerepelt.

A röpiratban gyilkossággal fenyegették meg a pártvezéreket, közöttük Maniu Gyulát és Gogat, ha nem fognak össze azonnal nemzeti kormányban az ország érdekeinek megvédésére.

A törvényszék kihallgatta a per cälárai tanuit, akik egytől-egyet azt vallották, hogy Chiriac nem tett sértő kifejezéseket a királyra, hanem csak a hátralekös nyugdíjak kérdésében véghezvitt igazságtalanságok ellen tiltakozott, különösen a bónok kiutalása miatt. Dinulescu tanu kihallgatásakor a törvényszék zárt tárgyalást rendelt el.

A beidézt tanuk közül nem jelentek meg a vádlott által bejelentett politikuskok, mint Goga Octavian, Bratianu György, Iunian, Maniu Gyula és Fortu tanár, akik

nek arra vonatkozólag kellett volna vallomást tenniük, hogy kaptak-e fenyegető leveleket. Ilyen leveleknek a másolatait találták meg ugyanis Chiriac lakásán. Miután a pártvezérek a vizsgálóbíró előtt már vallomást tettek és

kijelentették, hogy ilyen tartalmú leveleket nem kaptak, a törvényszék elállt beidézésüktől.

Az ügyvédek ekkor azt a kérést terjesztették elő, hogy a törvényszék, az előrelátható kedvező ítéletre való tekintettel, helyezze a kapitányt szabadlábra. Az ügyész és a védelem közötti vita után a törvényszék egy napra elhalasztotta a határozatot, amely végül is a kapitány szabadláb helyezését rendelte el. Ugyanakkor elhatározta a törvényszék, hogy a legközelebbi tárgyalásra beidézi Fortut is.

Vasárnap június 2-án az új Iparkamarában konyhaművészeti kiállítás és asztalterítés-verseny Wizo és KKL rendezésében

Ma, szombat este 9 órakor a Magyar Színházban

ARANYKORSÓ

Mindenki ott legyen!!

SPORT

Befejezés előtt a Nemzeti Bajnokság B) küzdelme

Cluj, május 31. Amíg a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a küzdelem a Baikan labdarugó torna előkészületei, a Román Kupa döntő, valamint a Károly-kupa döntője miatt egy hónapig szünetel, addig a B) csoportokban a sportélet teljes üzemban maradt. Egyrészt a csoportbajnokságot nyertek között megindult a selejtező küzdelem, másrészt a csoportok utolsó helyezettei között élethalálharc folyik a B) ligában való bennmaradásért.

Az Északi Liga csapatait magában foglaló 3. csoportban vasárnap lesz a kiesési derby. A csoport végén a KAC áll, közvetlen előtte a Keramika két pontelönnel. A mérkőzést Bistrián játsszák, melynek érdekessége, hogy amennyiben a KAC győz és utolsó mérkőzésén a cluji CFR ellen legalább egy pontot szerez, biztosította bennmaradását. Ha ellenben vereséget szenved, kiesik. A mérkőzés Bistrián lesz és az nagy harcra várható. Mindenesetre, hogy a kiesési derby légköre megmaradjon a sportesemény keretében, az Északi Ligát annak főtitkára, Băleanu őrnagy fogja képviselni, míg a játék vezetésére a bíróbizottság titkárát, dr. I. G. Rusut küldték ki. Tekintettel azonban a Keramika hazai pályaelőnyére, valamint arra a formára, amelyre az utóbbi időkben futott fel, a KAC-ra nehéz feladat vár.

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjaiban vasárnap a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre:

2. csoport: ILSA—Rovine Grivița Timisoara.

3. csoport: KAC—Keramika Bistrián, Olimpia CFR—Tricolor Baia Mare.

Bécs válogatottja, amely bucaresti két meccs, valamint brasovi szereplése után Clujon is játszani fog az Északi Liga válogatottja ellen, a következő összeállításban érkezik Romániába: Platzer, Janda—Pavlicsek, Lebeda—Urbanek—Humenberg, Vogl II—Hahnemann—Strauber—Durschpekt—Vogl I.

Brüsszelben Svájc válogatott labdarugócsapata 2:2 arányban eldöntetlenül játszott Belgium válogatottjával.

Románia—Jugoszlávia válogatott teniszverseny lesz június 7-én Zágrábban.

A cernaui Makabi futballcsapata június 16 és 17-én két mérkőzést játszik a szabadkai (Jugoszlávia) ZsAK együttesével.

Az Austria nyerte az osztrák kupát. Bécsből jelentik: Tegnap játszották le Bécsben az osztrák kupa döntőjét az Austria és WAC csapatai között. A mérkőzést és a kupát az Austria csapata nyerte, amely ellenfelét 5:1 (0:0) arányban győzte le. Az Austria ezen győzelmével bejutott a Közép-Európa Kupa küzdelmébe.

Két eldöntetlen a magyar profiligában. Budapestről jelentik: A magyar profiligála utolsó vasárnapi fordulójáról tegnapra két mérkőzést hoztak előre. Szegeden a Szeged—Soroskár mérkőzés 3:3 (2:2) arányban eldöntetlenül végződött, ugyancsak eldöntetlen a Budapesti labdarugó Somogy—Budai mérkőzés is 1:1 (1:0) arányban.

Budapestben tegnap három bajnok: Fick amerikai, Csik magyar és Fischer német részvételével uszóverseny volt. A 100 méteres gyorsúszásban Csik lett első 58.6 mp-cs idővel, 2. Fick USA 59.3, 3. Fischer német 1 perc 00.2 mp. Figyelemreméltó eredményt ért el a 200 méteres gyorsúszásban Gróf, aki a távot 2 perc 19.3 mp-cs jó idővel uszta. Az uszóverseny után a magyar vízipóló válogatott 4:4 arányban eldöntetlenül játszott az utánpótlás válogatottal.

A Haggibor atlétikai szakosztálya értesíti az érdeklődőket, hogy kondícióedző és svéd-torna óráit hétfőn, szerdán és pénteken tartja reggel 6 órától a sporttelepen. Jelentkezni az órák alatt lehet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. A., Deva. Szíveskedjék kérdéseivel válaszborítékot mellékelve levélben a Palesztina Hivatalhoz fordulni. Címe: Oficial Palestinean, Timisoara, Piața Plevnei No 3.

Sigheți trafikosok. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

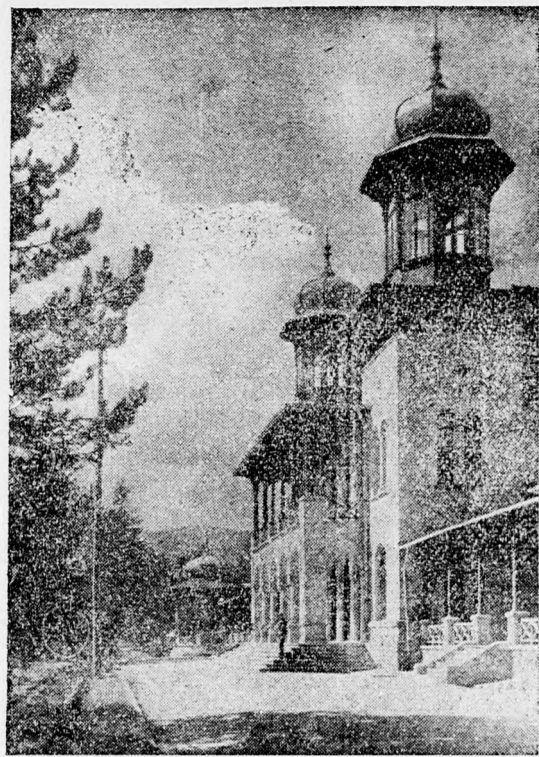
Slanicul Moldovei: a román Karlsbad

Háromszáz—négy száz méter mélységű völgykatonában gyönyörű, kies fekvésű klimatérikus hely húzódik meg Bacău megyében. Slanicul Moldovei: a legnépszerűbb nyári furdőhelyek egyike, melyet csodálatosan szép fekvése miatt Moldova gyönyörének neveznek, a legmodernebb kényelemmel felszerelve várja az idén is látogatóit. Ha Târgu-Ocnában az ember leszáll a vonatról, nagyszerű, 18 kilométeres uton, pompás autobuszokon és autókön közelíthető meg Slanicul Moldovei. A CFR azonban, látva a hely látogatottságából kinálkozó üzleti lehetőségeket, keskenyvágyú nyúvont kiépítését határozta el ezen a vonalon. De az országúton a közlekedés nagyszerű. Gyönyörű vidéken szalad fel az ut 530 méterre a tenger színe fölé, ahol Slanicul Moldovei fekszik.

Slanicul Moldoveit 1800-ban fedezte fel Racovita román fejedelem és a Sft Spiridon szerzetesrendnek adományozta. A furdő adminisztrátora fedezte fel az első két gyógyhatású forrást és ő is építette fel az első ötven szobát betegek részére. A gyógyhely hamarosan népszerű lett és a mai modern, gyönyörű fekvésű helyet méltán nevezik Románia Karlsbadjának. A források kémiai analizisét 1833-ban Kiseleff tábornok készítette el. Zotta főorvos és Abanami gyógyszerész tanulmányozták a vizeket.

A gyógyforrások furdőhelye a legegészségesebb klímájú az egész országban. Soha kánikula nincs, a júliusi hőmérséklet átlaga mindössze 17 celziusz. Ugyanakkor azonban a tél sem olyan szigorú, mint a Kárpátok többi depressziójában. Elsőrendű egészségügyi felszerelések teszik Slanicul Moldoveit alkalmassá egész sereg betegség

gyógyítására. Egészen modern eszközökkel épült, 1927-ben, német rendszer szerint, az inhalatórium, amelyen légzési terápia valamint inhalációs-pulverizációs osztály van. A fizioterápiai intézet, mely egyetemi tanár vezetése mellett működik, a legmo-

A slanicul-moldovei furdőkaszinó

dernebb az országban. Ebben az intézetben vizketegségek, idegizgalmi állapotok, izom sorvadások, bőrbajok, angolkór, testi gyengeség, jóindulatú daganatok, neuralgiák, petefészekbántalmak stb. ellen nyúvonnak elsőrangú kezelést.

A Racovita hotelben lévő természetes

furdő só, szódadikarbona, szénsav, kénhidrogén és vastartalmu. A rendes furdőn kívül az egészségügyi furdők egész sora áll a betegek rendelkezésére.

A legnagyobb jelentősége azonban a természetes forrásoknak van, amelyek nagyszerű hatással vannak a gyomor, bél, máj és emésztési bajok kezelésére. Ugyyszólván nincs a világon még olyan forrás, amely annyi hatóerővel bírna az emberi szervezetre, mint a slánici, amely az analizis szerint egyszerre gyógyít gyomrot, májat, vesét és epét, anélkül, hogy az egyik gyógyító hatás a másikat ellensúlyozná.

A hely vonzerejét emeli, hogy a legszebb weekendre alkalmas helyek vannak körülötte. A keleti Kárpátok legszebb csúcsai 6—10 kilométernyi távolságra fekszenek Slaniculól.

A különböző források használata természetesen az orvosi rendeletek szerint különböző. Tizenhárom forrása van Slaniculnak és mind a tizenhárom gyógyító erejű. A források körül most lázas építkezési tevékenység folyik. Száz szobás szálloda épül, minden szobában hideg-meleg víz lesz. A hotel neve „Grand Hotel” lesz és minden kényelemmel ellátják: légfűtés, nagy kerthelyiség, posta, táviró, telefon, kázinó, olvasóterem, szerencse és komercjártékok. Nagy strand, uszóda, büffé, tehát minden, ami Slanicul Moldoveit a modern furdőhelyek nivójára emeli.

Mind ezek 1936 május elsejére lesznek készen. De az idei szezonban is a legkomfortosabban látja el a furdőhely közönségét, mely mindig az ország legválogatottabb rétegéből kerül ki.

KÖZGAZDASÁG

Kénsavhiány miatt leépítésre készülnek a petróleumfinomítók

Bucaresti, május 31. A petróleumfinomítóknak sok a bajuk amiatt, hogy az érvényben levő külkereskedelmi rendszer rendelkezései következtében a petróleum és termékeinek finomításához nélkülözhetetlen kénsav nem áll kellő mennyiségben rendelkezésre. Csehszlovákiában ugyan a Romániával határos területek gyáraiban nagymennyiségű kéncav áll szállításra készen, de ez nem juthat be az országba, mert a bucaresti kereskedelmi minisztérium nem ad ki behozatali engedélyeket.

Az érdeklét finomítók vezetői emlékiratot terjesztettek Manolescu-Strunga kereskedelmi és iparügyi miniszter elé, amelyben kérik a behozatal engedélyezését, különben a kénsavhiány miatt kénytelenek lesznek leépítéseket eszközölni üzemekben. Döntés még nem történt az ügyben. A bucaresti Exelsior c. lap értesülései szerint teljesíteni fogják a finomítók kívánságát.

Itt említjük meg azt is, hogy a petróleumvállalatok bejelentették azon szándékukat, hogy a benzínárát 8 lejről 8.60 lejre emelik.

Manolescu-Strunga miniszter az áremelést nem engedélyezte. Az érdeklétségek erre emlékiratba foglalták igényüket, amelyben kimutatják, hogy mennyi illeték és adó terheli a petróleumtermékeket. A benzín adói és illetékei a következők: 6.50 lej fogyasztási adó, 1.50 lej utadó, 12 bani városi illeték, 10 bani kazánbér, 30 bani forgalmi adó, 27 bani tuvardíj és fuvarlevél, 2 bani értéktaxa, 11 bani biztosítási díj és töltési illeték. Ezek összesen 10.43 lejt tesznek ki kgr-ként. Egy kgr benzín ára tehát 12—13 lejben volna megállapítandó, ami liternként csaknem 9 lejes árnak felel meg. A jelenlegi 8 lejes ár mellett a vállalatok minden liter benzint csaknem 1 lejt veszítenek. Ez érdeklétségek kimutatják, hogy az illetékek és adók csaknem 90 százalékot tesznek ki. Ha a miniszter a fogyasztást védelemben kívánja részíteni, találjon más megoldást, mert az érdeklétségeket huzamos időn keresztül megsűn lehet arra kötelezni, hogy az árut rafizetással adják el.

Arlejtések: Június 3-ikán a cluji Ferdinand király egyetemen árlejtést tartanak a barlangkutatói intézet építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Júnus 10-ikén a Baia-Mare-i állami bányák igazgatóságánál árlejtést tartanak Diesel motorok üzemanyagának beszerzése céljából. — Júnus 12-ikén az aradi városházán árlejtés lesz a városi gázgyár részére szükséges 1030 tonna szén beszerzése érdekében. — Júnus 7-ikén a deji városházán 60.530 darab bazalt és gránit kőcsocka beszerzésére árlejtést tartanak. — Júnus 30-ikán az odorhelumegyei Jimbor községben nyilvános árverésen eladnak 1500 darab tőgyfát és 1—2000 köbméter nyírfát. — Júnus 3-ikán Maierusi, brasovmegyei községben nyilvános árverésen értékesítik egy 13 hektáros erdő tüzfáanyagát. — Júnus 13-ikán Arad város vezetősége árlejtést tart 3000 kgr. motorolaj, 1400 kgr. kompresszorolaj beszerzés ecéljából. — Júnus 4-ikén a cluji Ferdinand király egyete-

men árlejtést tartanak a költségvetési év folyamán a klinikák számára szükséges gyógyszer, kötszerek és gyógyászati üvegáruk beszerzése tárgyában. — Júnus 1-én a brasovmegyei Zizin községben vállalatba adják az állami iskola emeletessé történő kiépítési munkálatait. — Júnus 15-ikén a devai állami kórház igazgatóságánál árlejtést tartanak a kórház hus, zsír, tej, liszt, gyarmatáru és fűszer, szappan, seprő, szóda, kefésszükségletek beszerzésére. — Júnus 5-ikén a sátmari városházán ez év július elsejétől számított 10 évi időtartamra bérbeadják a város határában a vadászati jogot. — Júnus 15-ikén az oradeai állami kórház gazdasági hivatalánál árlejtést tartanak a kórház 1935 aug. 1-től 1936 július 31-ig tejjel való ellátása érdekében. — Júnus 1-én a VIII. kerületi erdőigazgatóságnál Bebes Alban árlejtést tartanak Oprea Cărtisoara, fágárasmegyei község tulajdonát képező Balca Laita erdőre 64 hektár bükkfa anyagának kiterme-

lésére. — Júnus 3-ikán a brasovmegyei Apata község hivatalos helyiségében 630 öl prima tüzfá eladására árlejtést tartanak. Kikiáltási ár ölenként 240 lej. — Júnus 20-ikán a brasovi városházán árlejtést tartanak egy 32 méter hosszú acél önműködő tűzoltó létra beszerzése céljából. — Júnus 10-ikén Sighisoara város árlejtést tart 35.44 hektár tőgyfá erdőterület kitermelésére. — Júnus 7-ikén a simieriai CFR-kórház árlejtést tart az építési munkálatok befejezése érdekében. — Júnus 15-ikén az oradeai állami tanítóképző igazgatóságánál árlejtést tartanak asztalos- és csatornázási munkálatok vállalatbaadása tárgyában. — Júnus 11-ikén Ciurmești, salajmegyei községében vállalatba adják egy községi iskola építési munkálatait. — Júnus 7-ikén a mediási városházán a hivatali szükségleteit fedező nyomtatványok és írószerek beszerzése érdekében árlejtést tartanak. — Júnus 5-ikén a gheriai állami fűgimáziumban árlejtést tartanak 2000 métermássa tüzfá beszerzése érdekében. — Júnus 18-ikán árlejtést tartanak a baia mare-i állami bányák igazgatóságánál a laboratórium részére szükséges porcellánemlékek és üveg beszerzése tárgyában. — Ugyanott június 19-ikén árlejtést tartanak a baia mare-i állami bányák és más szükséges laboratóriumi felszereléseket. — Júnus 11-ikén a devai városházán vállalatba adják a Saguna, Eminescu, Iorga és Cuza Voda uccák járdáinak javítási munkálatait. — Júnus 5-ikén a klinikák gazdasági hivatalában Clujon fedéljavítási munkálatokat adnak vállalatba. — Júnus 4-ikén a ciurmegei prefektúrán árlejtést tartanak Săn Simon—Sănmartin közötti országúti hid javítási munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Júnus 4-ikén a cluji megyeházán árlejtést tartanak 247.350 lej értékű törött kavics szállítása céljából. — Júnus 1-én a sighisoarai városházán árlejtést tartanak az állami elemi iskolák butorszükségletének beszerzése tárgyában. — Júnus 10-ikén a sibiui kórház gazdasági hivatalánál árlejtést tartanak 35 vagyon tüzelő anyag és hus, fűszer, liszt és tej szállítása céljából. — Júnus 11-ikén Bucarestben a Társadalombiztosító központ hivatalánál árlejtést tartanak a bradi kórház építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Júnus 7-ikén a brasovi városházán árlejtést tartanak a vízművek részére szállítandó vezetékcsövek és csapok beszerzése érdekében. — Ugyanott június 7-ikén a Princepsa Elena ucca csatornázási munkálatait is vállalatba adják. Júnus 10-ikén Pianul de Jos, albamegyei községben árlejtést tartanak 47 hektár bükk erdő faanyagának értékesítése céljából. — Júnus 7-ikén a timisoarai városházán árlejtést tartanak 250 tonna portland cement beszerzése érdekében. — Júnus 28-ikán a timisoarai városházán 4 ezer tonna szén beszerzésére tartanak árlejtést. —

Munkában

Alaptudó a vál

Bucaresti, május 31. delmi minisztérium az mására hozza, hogy a vállalatokban való küldött bizottság számos vállalatot, am toral Oficialban közli tük be a kért személy vállalatok tudására 3 százalékig terjedő öket sujtani, ha a utasításai által meg

Bevezelik a

A ro halál ment

Bucaresti, május 31. Egyik előző számunk hogy a román nemzet kedelmi és devizanehezbe sodorták. Ezek egyre inkább kezdenek helyzetre is és a korlététek kirobbanására részt Manolescu-Strun másrészt Antonescu p mitrescu Jegybank ellenlétek mögött a le a román valuta megrelvések haludnak mezők a követendő ma értéket egyet s ha a várossá és nem ölti események méreteit zárólagosan az, hogy a demokrácia nyilván haladt. Azok a külpi amelyek a német-romá dással kapcsolatosan részét képezik ennek amelyek méreteiről a nak számot vetni.

Mint ezt már többsz külkereskedelmi a n van. Az, ami a néme szerződés megkötésé tént, nem a román nyitott politikájának azután került sor, m Anglia közömbösnek kormány többszöröse vel kapcsolatosan, ho és a behozatali kor segítségk túl a külkeré A német szerződésre miután ezek a próbá bizonyultak. Román gis csak el kell, hogy petróleumát. Egyesek lik, hogy még ebben el lehetett volna bizor seket kerülni.

A behozatali illető román kereskedő h Franciaországból, Am Hollandiából árut imp délyt, mert ezekkel a Románia külkeresked tati engedélyt csak a nak. A szakértők me a kérdést: hogyan le az utóbbi években a ország külkereskedé mérleg mégis passziv, kált” lejek szerencsétl vezetni. A külkereske ktor aktív, ha az ors szert tenni. Sok peng drahma még nem tes kedelmi mérleget.

Ha a kereskedőnek kerül behozatali en

Munkában a nemzeti munkavédelem:

Alaptőkéjük 3 százalékaig terjedő büntetéssel fenyegeti meg a vállalatokat a minisztérium

Ujabb súlyos pénzbírságok

Bucuresti, május 31. Az ipar és kereskedelmi minisztérium az összes vállalatok tudomására hozza, hogy a román személyzetnek a vállalatokban való elhelyezése végett kiküldött bizottság dorgálásban részesített számos vállalatot, amelyek névsorát a Monitorul Oficialban közlik, mert nem terjesztették be a kért személyzeti kimutatásokat. A vállalatok tudomására hozzák, hogy tőkéjük 3 százalékaig terjedő pénzbüntetéssel fogják őket sújtani, ha a törvény és végrehajtási utasításai által megkövetelt kimutatásokat

nem küldik be. Egyébként ma a bizottság a következő pénzbüntetéseket alkalmazta: Tesatoria Momanica Bancani 50.000 lej, Vitrometan Fabrica de Sticla 80.000, Kohan-malom Chisinau 50.000, Mioara Bucuresti 150.000 Stella szappangyár 50.000, „Adesgo”-harisnyagyár 20.000, Bánati Textilipar Timisoara 100.000, Romitex Timisoara 100.000, Arigo Tesatorie Chisinau 50.000, Ideal harisnyagyár Bucuresti 20.000, Victoria Tesatorie Iasi 50.000, Imprimaria Textila 20.000 lej.

Bevezelik a valutaprémios rendszer

A román kormány is élet-halál harcot vív a lej megmentéséért

A mai minisztertanács dönt véglegesen az új külkereskedelmi és valutapolitika felől

Bucuresti, május 31. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számunkban rámutattunk arra, hogy a román nemzetgazdaságot a külkereskedelmi és devizanehezéségek válságos helyzetbe sodorták. Ezek a nehézségek ma már egyre inkább kezdenek visszahatni a politikai helyzetre is és a kormányon belül mély elmentések kiborbanására adnak alkalmat, egyrészt Manolescu-Strunga iparügyi miniszter, másrészt Antonescu pénzügyminiszter és Dumitrescu Jegybank kormányzó között. Az ellentétek mögött a lej válságos helyzete és a román valuta megmentésére irányuló törekvések húzódnak meg. A mértékadó tényezők a követendő módusok kérdésében nem értenek egyet s ha a válság nem válik nyilvánossá és nem ölti a frankkal kapcsolatos események méreteit magára, ennek oka kizárólagosan az, hogy a belpolitikai élet nem a demokrácia nyilvánosságának utvonálin haladt. Azok a külpolitikai komplikációk, amelyek a német-román kereskedelmi szerződés kapcsolatosan felmerültek, csak egy részét képezik ennek az általános krízisnek, amelynek méreteiről a kívülállóknak aligha tudnak számot vetni.

Német kézen a behozatal

Mint ezt már többször megírtuk, Románia külkereskedelme a német birodalom kezén van. Az, ami a német-román kereskedelmi szerződés megkötésével kapcsolatosan történt, nem a román kormány tudatosán irányított politikájának eredménye. Erre csak azután került sor, miután Franciaország és Anglia közömböskölni kezdték a román kormány többszörösen megismélt kérésével kapcsolatosan, hogy vámengedményekkel és a behozatali kontingensek felemelésével segítsék túl a külkereskedelmi nehézségeken. A német szerződésre csak akkor került sor, miután ezek a próbálkozások hiábavalóknak bizonyultak. Románia végeredményben mégis csak el kell, hogy helyezze gabonáját és petróleumát. Egyesek mindenesetre úgy vélik, hogy még ebben a nehéz helyzetben is el lehetett volna bizonyos hibákat és tévedéseket kerülni.

A behozatalt illetően a helyzet az, hogy román kereskedő hiába próbál Angliából, Franciaországból, Amerikából, Svájcban, vagy Hollandiából árut importálni. Nem kap engedélyt, mert ezekkel az országokkal szemben Románia külkereskedelme passzív. Behozatali engedélyt csak németországi áru adnak. A szakértők mai napig sem tisztázták a kérdést: hogyan lehetséges az, hogy bár az utóbbi években állandóan aktív volt az ország külkereskedelmi mérlege, a fizetési mérleg mégis passzív, nincs deviza és a „blokkált” lejek szerencsétlen rendszerét kellett bevezetni. A külkereskedelmi mérleg csak akkor aktív, ha az ország erős valutákra tud szert tenni. Sok pengő, német márka, vagy drachma még nem teszi aktívvá a külkereskedelmi mérleget.

Márka mindig van

Ha a kereskedőnek történetesen mégis sikerül behozatali engedélyt szereznie vala-

melyik országból, amellyel szemben külkereskedelmi mérlegünk passzív, a deviza-kérdést a Banca Nationala visszautasítja. Ezzel szemben a Németországból importáló kereskedőnek 5 százalékos felülírtetés mellett hivatalos árfolyamon adnak német márkát. Ennek következménye azután az, hogy Románia behozatala Németország kezére kerül. Nem más a helyzet az export tekintetében sem. Valamikor a politikai kapcsolatokat a gazdasági összeköttetések kiépítésének klasszikus módusa révén erősítették meg. Valóságos politikai axioma volt ez. A politikai megegyezések főleg gazdasági egyezményekre és kölcsönös előnyökre támaszkodtak, amelyekben a kedvezményes tarifák csak szerény helyet foglalt el.

Az autarchikus elemek megszüntették ezeket a módusokat. A nagyhatalmak azt hiszik, hogy Romániával szemben mindennek eleget tettek néhány látogatással és néhány szónoklattal. A román termékeknek ezekben az országokban való kivitelét kontingentálási és tarifális intézkedések akadályozzák meg. Nincs az országnak felvevő piaca. Egyesek azt kérdezzék: Németország nem folytattalán autarchikus politikát? Egyrészt tény az, hogy a németek igyekeznek gyöngíteni Romániában a francia befolyást és ecéliből szükség esetén áldozatokat is hoznának. Az adott esetben azonban a német külkereskedelmi politika összekapcsolja a kellemet a hasznossal. Németország nemcsak hogy nem hoz áldozatokat, midőn elősegíti a román kivitel, hanem keres és még hozzá igen sokat keres ezen. A németek megelégszenek azzal, hogy keveset exportáljanak Romániába és többet importáljanak. Miért? Németország devizahiányban szenved.

Külkereskedelmi illúziók

A német Birodalmi Bank 85 százalékos prémiumot fizet az erős valutáért. Mint-hogy pedig a németeknek nem áll módjukban mezőgazdasági termékeket exportálni, ipari kivitele pedig igen mérsékelt, a német Birodalmi Bank a román mezőgazdasági termékek révén szerez devizát. Mindenekelőtt is egyezményt köt Romániával és kedvező fizetési feltételeket ér el. Azután úgy intézi a dolgokat, hogy a román gabona, mihelyst átkerült a német határon, azonnal erős valutájú országok felé gördül tova. Románia a gabonájával az állam németországi tartozásait törleszti és valamely kevés márkát is kap. Ez a németeket nem bántja, mert a márkának amugy sincs tényleges aranyfedezete. Ők ezzel szemben a román gabonáért erős valutát szereznek. Ezen a műveleten Németország keres, míg a román kereskedelmi politika irányítói abban a megnyugtató tudatban élnek, hogy külkereskedelmi mérlegünk aktív. A leértékelt német márka azonban nem teszi aktívvá a kereskedelmi mérleget.

Kinek a büne ez? Kétségtelenül a kormányé is, bár Románia szorult helyzetében oda kell hogy exportáljon, ahol áruját megveszik.

IMPRIMÁLT SELYMEK

CLUJ • **BRASOV** • **SIBIU**
 STR. GEN. NEULCEA 2. (RENNEK PALOTA) PIATA LIBERTATI 3 (SZABADSAGTER (BUZASON) STR. REGINA MARIA 34 (HELTANERGASSE)
TIMISOARA
 BUL. REGELE FERDINAND 7 (PALACE)

A német Birodalmi Bank óriási erőfeszítéseket tesz, hogy devizára tegyen szert. Amióta a hitlerista uralom következtében a német kivitelt lecsökkent, Németország állandó devizazavarban szenved. Ezért van az, hogy erős valutáért 85 százalékos prémiumot is hajlandó fizetni. Már most a következő helyzet áll elő: ha, tegyük fel, egy romániai kereskedő 100 ezer francia frank értékű deviza fölött rendelkezik, úgy pénzéért csak annyi értékű árut tud külföldön vásárolni, mint amennyit devizája hivatalosan árfolyamon ér. Ezzel szemben ha átadja a százezer frankot a Birodalmi Banknak, a körül-

belül 700 ezer lejes hivatalos ellenértéken felül még 550 ezer prémiumot is kap. Ezen a pénzen azután importálhat Németországból árut, majdnem kétszer annyi értékben, mint amennyit a francia frankjáért vásárolhatott volna. Így történik meg azután, hogy a román polgárok erős valutái is a német Birodalmi Bank felé veszik útjukat. A kormány rendkívüli erőfeszítéseket tesz a helyzet orvoslása érdekében. Szombatra minisztertanácsot hívtak egybe, amely végleges intézkedéseket fog hozni. Valószínűnek látszik, hogy bevezeti a valutaprémium rendszerét.

Ismét elmérgesedett az olasz-abessziniai viszály

Olaszország újabb 45 ezer embert mozgósított. Abesszin katonák letartóztatták az olasz konzuli futárt

Róma, május 31. Olaszország újabb három hadosztályt mozgósított és ugyanakkor szolgálatra rendelte be az 1913-as kontingenshez tartozó tengerészeket. Az új intézkedések révén a fegyverben álló olasz hadsereg újabb 45 ezer emberrel szaporodott, egyedül a szárazföldi haderőket illetően. A propaganda alminiszter kommunikét adott ki, amelyben rámutatott arra, hogy miután Abesszinia mozgósította hadseregét és nagymennyiségű hadianyagot szállítottak az utóbbi időben Abessziniába, az olasz kormány kénytelen volt új védelmi intézkedéseket tenni, hogy biztosítsa a keletafrikai gyarmatok biztonságát, bármilyen támadás eshetőségével szemben. Rövidesen mozgósítani fogják a feketeingések negyedik hadosztályát is.

Nem ez az első eset, midőn az olasz kurok hasonló támadásban részesülnek. Egy másik római távirat szerint Heliga olasz mechanikust, midőn két gyermekével motorbiciklin az abessziniai császár ghebbi lakhelye felé ment, abessziniai katonák fel-tartóztatták és két gyermekével együtt súlyosan bántalmazták. A mechanikust súlyos állapotban kórházba szállították.

— Amerika és Friedrichshafen között Zep-pelin-típusú léghajón légiforgalom indul meg. Londonból jelentik: Az amerikai Assotiated Press írja, hogy Newyersey és Frierichshafen között most épülő Zepelin típusú léghajón postaforgalom indul meg a nyár folyamán. A léghajó ejtőernyős posta-zsákokat fog ledobni Newyork és Párizs repülőtereire. Juniust folyamán készül el a léghajó és először Délamerikába indul próbautra, majd júliusban rendes postaforgalmat kezd Európa és Amerika között. A léghajót első utján dr Eckener fogja vezetni, aki tudvalevőleg előzőleg repülte körül a földet léghajójával, három esztendővel ezelőtt.

Halló, itt rádió Palesztina

Válasz Gál Bélának

Gál Béla ur legjobb cionista meggyőződéssel, de óriási naivitásával legutóbbi cikkével nagyon rossz szolgálatot tett a még embrió stádiumban levő földvásárlási akciónak. Elismerem Gál Bélát a jóhiszeműségért, jó cionista voltát és elismerem azt is, hogy 300 ezer Gál Bélával másképp lehetne megcsinálni mindent, mint ahogy ma csinálni lehet és csinálni kell. De hol van 300 ezer Gál Béla?

Azon megállapítást elfogadom, hogy a KK magánosok részére eddig földet nem vett, de azt nem vagyok hajlandó akceptálni, hogy a jövőben sem fog. A KK ami, a cionisták és zsidók intézménye és úgy kell alkalmazkodjék, ahogy mi és a körülmények azt megkívánják. Miért ad bérbe a KK földet gyárosoknak, mikor eredeti rendeltetése szerint csak most gazdasági célokat kellett volna kövessen?

Miért ragaszkodom a magántulajdonhoz? Mert az emberek ragaszkodnak hozzá. Kapitalista társadalomban élünk és aszerint kell berendezkednünk. Nem lehet fából vaskarikát csinálni. Próbálja Gál Béla ur meggyőzni az embereket, hogy mindegy, ha saját tulajdon, vagy ha KK tulajdon. Aki pénz ad, tudni akarja, miért és biztosítani akarja önmagát és rendelkezni akar a magáéval. A köztulajdon részére lehet kapni néhány idealistát, de tömegeket soha. Már pedig azzal a néhány idealistával nem megyünk sokra. Ha pedig Gál Béla ur attól fél, hogy a zsidók csereberéit fogják földjeiket, én attól sem félek. És ha csereberélik, az sem olyan nagy baj. Ha G. B. nem bízik abban, hogy a zsidó meg fog maradni a föld mellett, mire alapítja cionista meggyőződését? Ha biznak abban, hogy a zsidóság egy tekintélyes részéből röghöz ragaszkodó földműveseket tudunk nevelni, akkor az egész cionizmusnak semmi értelme és létjogosultsága nincs! Én bizom benne. Ami a spekulációt illeti, az gazdasági törvényszerűség. Az árakat a kereslet és a kínálat szabályozza. Hiába hadakozunk a spekuláció ellen, mégis megvan! Én már szeretném látni azt az időt, amikor nemcsak a városokban és a narancs zónában, hanem beljebb is megindult a földspekuláció, mert akkor legalább biztos vagyok benne, hogy a zsidók vesznek földet. Azonban megnyugtatom Gál urat, hogy ez az akció épp az ellenkezőjét fogja kiváltani — a gazdasági törvényszerűség következtében. T. i. ezen akció folytán mindenkinek módjában lesz olcsó és nem drága földet venni. Vagy ha G. B. ur szerint minden zsidó el fogja adni a földjét, akkor a kínálat nagyobb lesz, mint a kereslet.

Ami pedig a földek termékeny tételét illeti, kár az ördögöt a falra festeni. Először is Palesztinában nem minden mocsár és homok. Vannak ott is rendes és tisztességes földek, amelyek minden különösebb költség nélkül megművelhetők. Azonkívül a költség elsősorban munkaerőt jelent. Már pedig a munkaerő mi magunk kell legyünk. Tehát, ami az egyik oldalon költség, a másik oldalon jövedelem. És honnan veszi Gál ur, hogy a KK többet tud leltolni, mint a privát tőke? A KK letelepített eddig 20 ezer embert, míg a privát tőke csak Tel-Avivban 140 ezer embert. Miért tudna a KK többet teljesíteni, mert csak bányát és lejeket adunk erre a célra, holott a privát gazdaságba befektűd-nénk teljes gazdasági erőnkkel? Egy példa: egy csoport vesz pl. 6000 dunamot; ha szükség van egy kútra és vízvezetékre, vajjon nem fog tudni mindenki még egy fél vagy egész fonttal hozzájárulni, hogy ezáltal földjének értéke megduplázódjék? Ez 3—6 ezer fontot jelent. Vajon a KK a mellényzsebéből tudja kirázni az ilyen 1000 fontokat? De ha nem lesz mindenkinek fél vagy egész fontja, akkor hozzá fog járulni két karjával, ami végeredményben szintén fontokat jelent.

A tehennel és fajtyukokkal szintén ilyen a helyzet. Romániában sincs minden gazdának fajtehene 10—15 ezer lej értékben, hanem vannak tehének 1500 lejtől föl-fel. Aztán egy ilyen fajtén 30 liter tej ad, tehát 10 családot ellát. Már pedig 10 család vehet magának egy fajtehenet. Van ezenkívül Palesztinában sok kecske

és juh. Akinek nem lesz tehénre való, annak jó lesz a kecske is. Éppen az a bajunk, hogy kalkulációnkat ilyen magasan kezdjük. Egy községnek elég 2—3 fajtén, hogy aztán egy pár év alatt kitenyessze magának a szép állatállományt.

Ami a telkek elparcellázását illeti, természetesen leghelyesebb volna a 20—40 dunamos egység. De mit csinálunk azokkal, akiknek nincs erre pénzük? Azonban tudni kell, hogy egy 6 dunamos parcella egy családot képes ellátni kenyérral és zöldséggel egész esztendőre. Tehát az sem halhat éhen, akinek ilyen kis parcellája van. Azonkívül nagyon sok jegyző sohasem fogja birtokba venni a földjét, hanem haszonbérbe fogja adni. Aki tehát dolgozni akar, annak elég föld fog a rendelkezésére állani.

Hogy az emberek ne egyék meg egymást, amitől Gál Béla ur fél, azon úgy lehet segíteni, hogy földművelésre kell őket szoktatni. Nevelés kérdése az egész. Akinek földje van kint és abból akar megélni, annak alkalmat kell adni, hogy tanulja meg a földművelést, ő vagy a gyermekei. Másképp nem is lehet kiengedni. És erre a célra fog szolgálni az a Földműves Szövetség, melynek tervezetét a Szövetségnek előterjesztettem és amely remélhetőleg a konferencia elé lesz terjesztve. Képzett parasztság nélkül minden üres szóbeszéd és időpocsékolás. A földvásárlási ak-

ció és a Földműves Szövetség működése párhuzamosan kell haladjon és csak a ket-tőnek az együttműködésétől várhatjuk azt az eredményt, hogy amely ezen akció nyomán be kell, hogy következzen.

Nem szeretem a dogmákat és a defaitis-tákat. Ha Gál Béla urnak 20 évvel ezelőtt valaki azt mondta volna, hogy Tel-Avivba fog csődíteni 140 ezer embert, akkor G. B. ur összecepta volna a kezeit és felkiáltott volna: Istenem, ezek az emberek egymást fogják felfalni! Tel-Avivban nincs föld, csak cement és az emberek mégis megé- nek. Miért félti Gál ur az embereket az éhenhalástól falun, ahol sok lesz a föld, de kevés lesz a cement? Kedves Gál ur, bizza az embereket a sorsukra. Az a 280 suszter, szabó, szódavizgyáros, és cikkiró, ha ki-fogy az otthoni fontja, akkor utána fog nézni, hogy mit is lehet kezdeni azzal a földdel és lassan rá fog jönni és Gál ur legnagyobb meglepetésére szépen meg fog- élni belőle; sőt mozt, színházat és strand- dot fog magának építeni. Igen, akár hiszi, akár nem. Igen, komfortot fog magának teremteni, ha megkívánja. Mert csak az akaraton és a munkaszereten mulik min- den. Nekünk, „meggyőződéses” cionisták- nak nincs egyéb feladatunk, minthogy meg- mutassuk az utat és módot és alkalmat ad- junk erre a munkára. A többit bizzuk rá- juk, elvégzik ők. De defaitizmussal, feje tetejére állított kalkulációkkal nem lehet semmire se menni.

Őn, Gál ur, szétrombolt sok mindent, amit néhány hónapi munkával megterem- tettem. Rombolni könnyebb, mint teremte- ni. Sokaknak a fejebe kétségeket vert bele, amelyek indokolatlanok ugyan, de új pro-

Felfedeztek Amerikában egy új csoda gyógynövényt

Amerikában az ósvadonban olyan gyógy- növényt fedeztet fel egy tudós, amelynek ki- vonata 10—15 éves gyomor-, bél- és epe- ba- jokat rendkívül gyorsan meggyógyít.

E gyógynövény kivonatát „Gastro D”-nek hívják és a külföldi tudós professzorok ca- dás eredményeket értek el vele, mert e gyógy- szer nemcsak csillapítólag hat, hanem a be- tegség okát szünteti meg s ezáltal az egész emberi szervezetben a sejtélet újjaled és egy egészséges normális állapot áll be.

A „Gastro D” megszünteti a legnagyobb gyomor- és bélgyörcsöket, gyomorégést, fel- fuvodást, szivtájéki nyomásokat, makacs székrekedést, az ebből eredő fejfájást és szá- dülést, ideges állapotot, álmatlanságot, to- vábbá a gyomor- és bélfékélyeket.

A „Gastro D”-vel az emberiség egy olyan gyógyszerhez jutott, amely sok esetben olyan betegségeket is meggyógyított, melyeket di- agnostikálni sem tudtak.

E gyógyszer képviselését sikerült Császár Ernő bucaresti gyógyszerésznek (Calea Victo- rieai 124) megszerezni. Ára 103 lej, vidékre utánvételt is küldi, 20 lej költség felszámitá- sával.

pagandára van szükség, hogy ismét kiver- k. Mindezek dacára remélem, hogy június 10-ig összefogom tudni állítani az első cso- portot és a munkát megkezdhetjük. Re- mélem, hogy Erdély zsidóságát józan ösz- tőne, mai kilátástalan helyzetére arra fogja bírni, hogy térjen arra az egyedüli útra, amelyen a saját és gyermekei jövőjét biz- tosíthatja.

Dr. Levi Lajos

SZÍNHÁZ·FILM

Bemutatóra készen áll az Aranykorsó

Szabó Imret és Eisikovics Miksa eredeti szombatos daljátéka, az Aranykorsó, teljesen készen áll a szombati esti bemutatóra. Az utolsó főpróbák már teljes díszletben és különleges ambícióval készülnek e különös,

érdekes, sajátosan erdélyi feladat megoldá- sára. A premiért már a leszállított: 43. 32. 23. 18 és 10 lejes helyárakkal tartják meg. Vasárnap d. u. 6 órákor másodszer kerül szin- re az Aranykorsó.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat d. u. 4: Lovagias ügy. (Olcsó hely- árakkal.)
Szombat este 9: Aranykorsó. (Eredeti dal- játék a székely szombatosok életéből. Bemutató előadás a szerzők jelenlétében. Leszállított nyári helyárakkal.)
Vasárnap d. u. 3: Székely guzsaljos. (Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap d. u. 6: Aranykorsó. (Leszállított nyári helyárakkal.)
Vasárnap este 9: Nyitott ablak. (Új betanu- lásban, rendkívül olcsó helyárakkal.)
Hétfő: A szabattéri játékok előkészületi miatt nincs előadás.
Kedd 9: Leányfalom. (Francia operettjón- ság, leszállított nyári helyárakkal.)

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön premier: Doktor X. A borzalmak filmje. Minden képeletet felültmuló izga- lom. Főszerepekben: Lionel Atwill és Fay Wray.
Hétfőn: A moszkvai leány. Fősz.: Riccardo Cortez, Kay Francis.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombaton: A Dardanellák ostroma. A központi hatalmak és az angol hadak hirneves galipolisi tengeri ütközetének megfilmesítése. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 1.

Bucuresti. 17: Rádiózenekar. 18: Hírek. 19: Felolvasás. 19.20: Új lemezek. 20.05: A rádió tánczenekara. 21.50: Hírek. 22.05: Ven- déglői zene.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Balalajkazenekar. 12.30: Hírek. 17.45: Cigányzene. 19.30: Szalonzene. 21.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.25: Jazz. 24.06: Hírek.

Bécs. 22.10: A szimfonikusok, szopránnal. 23.45: Jazz.

Hamburg. 19: Liszt: Dante szimfónia. Rádió Paris. 20: Gretry: Oroszlánszívű Richiárd, háromfelvonásos vígopera.

Róma. 20.50: Bellini: A puritánok, víg- opera.

Elsőrendű cukrász házakhoz ajánljuk esküvőkre, eljegyzésekre és minden alkalmi rendezvényre. Str. Dubalarilor 8.

Ügyes borkereskedőseged állást keres. Ajánlatokat „Vidékre is megyek” jeligére a kiadóba kér.

40 ÉV OTA

Dr. GRÜNWARD SANATORIUMA

Széleszeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általános áron.

Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Beigógyász-diagnosztikai és diétás osztály. Szabad orvosválasztás. — Klinikai osztály napl 8 pengő.

Rádium-

kezelés

Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15

Telefon J. 462-59.

APRÓ HIRDETÉSEK

Égyszervi közömböt egy sző 3 lej, vasárnap- ban 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állaskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak egy továbbítani, ha portóbellyes mellékeltet van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mi- rea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Buziáncok csak úgy nyaralhat kellemesen, ha megszall az országzserte ismert Gold- schmidt ort. kóser pansióban. Elsőrendű ki- szolgálás, nagyszerű ételek. Napi pensió már 100 lejtől.

Hatvanezer lej készpénz garanciával bizal- mi állást keres szerény igényű, fiatal, agi- lis és munkabíró ember. Kitűnő referenciák- kal rendelkezik. Leveletet „Könyvelésben jártas” jeligére a kiadóhivatal továbbít.

Két vagon transzport és kisebb borshor- dó, borszívó, borszűrő és dugaszológép eladó, ugyanott borpincének vagy raktárnak hely- ség kiadó. Értekezni Legman, Cluj, Berthe- lot 7.

Kiadók augusztus elsejére lehetőleg irodá- nak kétezbás modern uccai lakást, udvari üzlethelyiséget. Regele Ferdinand 21—23.

Jobbrendű háztartásbeli zsidó lány felvételi teljes ellátás és fizetéssel. Mihai Viteazul 10. Tejtermék árusítás.

Figyelmeztetés! Poloskairtas, lakásfertőt- lenítés százszázalékos sikerrel csak a vilá- gghírű Paargázal! Frank ügynökség, Me- morandulul 6.

Jobb izr. leány önállóan főz és minden ké- szimunkában jártas, elhelyezkedést keres ki- sebb családnál. Vidékre is. Berkovits Lotti, Cluj, Str. Turcului 4.

Parfümériában elsőrendű kiszolgáló ki- aszonny, perfekt román keresünk. „Hein- rich” reklámüzlete, Str. Memorandulul 4.

A La Roche és Darvas nuszfali fűrésztele- pen, országot mentén, vasuti állomás közelé- ben levő üzletházamat, mely áll vendéglő, vegyeskereskedés és mézszárszék, betegsége- miatt eladnám. Megkeresések: Feld Arthur, Nuszfalú, jud. Salaj.

Augusztus 1-re kiadó egy 4 szobás, esetleg 2 szobás komfortos lakás. Dorobantilor 22.

Fiatall tisztviselőt felveszek. Jakab malom- Hidaega, jud. Satumare.

HIR

3301

villany-vas

Cons
Pia
Telefon

Nem tu

Egy bucaresti közg
napioi

Delelotti

Az iparügyi miniszte-
jának irodája. Ot-hat pe-
kezikben álldogálnak az
merv visszautasítás,
hagyás.

Egy polgár kérdezi:
— Ha árpát exportáló
prémiumot?

— Nem tudom.
— Hol kapok felvilág-
— Azt hiszem, sehol.
A polgár tájékoztatlan
jon-e a prémiumra, vag

Déli 12

Az iparügyi miniszte-
helyezett fontos intézm-
dájában.

Jelentékeny exporto-
a vezérigazgatót:

— Nem tetszik tudn
egyezmény Románia és
— Igen. Néhány nap
— Na és mit tartalm
— Nem tudom. Az e-
irtak alá és még tartal-
lünk.

— Akkor legyen szá
Sparyclországban?
— Ahogyan? Arja.
fevilágosítást emlí. Ne

Háromneg

A külügyminisztérium
gatóságának irodája.

Mig a hivatal vezet
bucuresti kereskedő jel-
— Direktor ur, fel-
Olvastam az újságokba-
gal felítési és turisztik-
re. Kereskedelmi szerz-
— Nem tudom. Tess-
tériumhoz fordulni. Ne
sünk nincs.

Délután

Az egyik szövetségi
attaséja megjelenik az
egyik fontos tisztvisel-
ros honfitársa társaság
mutatókzás után az a-
célját.

Ez az ur nagyipar-
fagott be a Banca
akar alapítani Román-
nalánál lévő pénzből.
lentékeny importtól m-
lyen formalitások szül-
A magasrangú tiszt-
gyon szeretetreméltó-
sokkal szolgál. Lehet-
és felsorol egy egész
hát, ha a személyzet
delméről szóló törvény-
ják össze, ha nem fe-
kérni külföldi gépek
iparügyi bizottság-
Nehéz felsorolni min-
amelyeket teljesíteni
egyébként sem volna
gyan végződik a besze-
— És ha teljesítjük
litáscsakt, megalapít-
got, felépítjük a gyár-
kát, megengedjük-e va-
cikknek az Egyesült-
ját, mert anélkül nem
— Nem tudom.
— Hol kapunk felv-
ben hogyan fektethet
tékeny összeget?

merikában
ógynövényt

ban olyan gyógy-
adós, amelynek ki-
or-, bél- és epe-
meggyógyít.
át „Gastro D”-nek
a professzorok cso-
vele, mert e gyógy-
hat, hanem a be-
s ezáltal az egész
élet újáéled és egy
t áll be.
nteti a legnagyobb
gyomorégést, fel-
másokat, makaca-
dó fejfájást és szé-
almatlanságot, to-
kelyeket.
beriség egy olyan
sok esetben olyan
ított, melyeket di-

st sikerült Császár
részek (Calea Vic-
ra 103 lej, vidékre
költség felszámítá-

hogy ismét kiver-
élem, hogy junius
litani az első cso-
gkezdhetjük. Re-
lóságát jőzőn ösz-
helyzete arra fogja
az egyedüli utra,
meknei jövőjét biz-

Dr. Levi Lajos

edményel közzveti
sel rendelkező „Mi-
Ferdinand 116.

aralhat kellemesen,
erte ismert Gold-
ban. Elsőrendű ki-
s. Napi pensio már

garanciával bizal-
gényű, fiatal, agi-
Kittimó referenciák-
set „Könyvelésben
vatal továbbít.

es kisebb borshor-
dugaszológép eladó,
y raktárnak helyi-
man, Cluj, Berthe-

re lehetőleg irodá-
ccai lakást, udvari
rdinand 21—23.

zsidóhny felvéte-
ssel. Mihai Viteazul

airtás, lakásfertőt-
terrel csakis a vi-
k ügynökség, Me-

főz és minden ké-
zkezdést keres ki-
s. Berkovits Lotti.

ü kiszolgáló kis-
keresünk. „Hein-
Memorandium 4.

ausfalui fűrésztele-
uti állomás közelé-
hely áll vendéglő,
árszékéből, betegség-
ések: Feld Arthur.

y 4 szobás, esetleg
Dorobantilor 22.

zek. Jakab malom.

HIREK

330 lei
villany-vasaló

Constructie
Piata Unirii 32
Telefon: 83

Nem tudom!

Egy bucuresti közgazdasági újságíró
napójából

Délelőtt 11 óra:

Az iparügyi minisztérium egyik igazgató-
jának irodája. Őt-hat polgár, kérvényekkel a
kezükből álldogálnak az iroda előtt. Egy-két
merv visszautasítás, egy-két sietős jóvá-
hagyás.

Egy polgár kérdezi:
— Ha árpát exportálok Ausztriába, kapok
premiумot?
— Nem tudom.
— Hol kapok felvilágosítást?
— Azt hiszem, sehol. Nem tudja senki.

A polgár tájékozatlanul elmegy. Kalkulál-
jon-e a prémiumra, vagy sem?

Déli 12 óra:

Az iparügyi minisztérium felügyelete alá
helyezett fontos intézmény igazgatói iro-
dájában.

Jelentékeny exportcég képviselője kérdezi
a vezérigazgatót:

— Nem tetszik tudni, létrejött-e fizetési
egyezmény Románia és Spanyolország között?
— Igen. Néhány nappal ezelőtt írták alá.
— Na és mit tartalmaz?
— Nem tudom. Az egyezményt Madridban
írták alá és még tartalmát nem közölték ve-
lünk.

— Akkor hogyan számítsam meg az árat
Spanyolországban?
— Ahogyan járja. Egyelőre nem tudok
felvilágosítást adni. Nem tudok semmit.

Háromnegyed egy:

A külügyminisztérium egyik fontos igaz-
gatóságának irodája.

Mig a hivatal vezetőivel beszélék, ismert
bucuresti kereskedő jelenik meg.

— Direktor ur, felvilágosításért jöttem.
Olvastam az újságokban, hogy Németország-
gal fizetési és turisztikai egyezmény jött lé-
re. Kereskedelmi szerződést is kötöttek?
— Nem tudom. Tessék az iparügyi minisz-
tériumhoz fordulni. Nekünk semmi értesíté-
sünk nincs.

Délután 4 óra:

Az egyik szövetséges állam kereskedelmi
attaséja megjelenik az iparügyi minisztérium
egyik fontos tisztviselőjénél, egy nagyipa-
ros honfitársa társaságában. Szabályszerű be-
mutatkozás után az attasé közli a látogatás
célját.

Ez az ur nagyiparos. Jelentékeny összege
fogyott be a Banca Nationalal. Gyárat
akar alapítani Romániában a Banca Natio-
nalanal lévő pénzből. Ez az iparvállalat je-
lentékeny importtól mentesítendő önéket. Mi-
lyen formalitások szükségesek?

A magasrangú tisztviselő — egyébként na-
gyon szeretetreméltó ember — felvilágosítá-
sokkal szolgál. Lehet gyárat alapítani, ha...
Es felsorol egy egész sereg formalitást. Te-
hát, ha a személyzetet a nemzeti munka vé-
delméről szóló törvény szellemében válogat-
ják össze, ha nem fognak import-engedélyt
kérni külföldi gépek behozatalára, ha az
iparügyi bizottság hozzájárul, stb. stb...
Nehéz felsorolni mindazokat a feltételeket,
amelyeket teljesíteni kell. A felsorolásnak
egyébként sem volna értelme, mert ime, ho-
gyan végződik a beszélgetés:

— Es ha teljesítjük mindezeket a forma-
litásokat, megalapítjuk a részvénytársasá-
got, felépítjük a gyárat, megkezdjük a mun-
kát, megengedik-e vajjon egy bizonyos áru-
cikknak az Egyesült Államokból való import-
ját, mert anélkül nem tudunk dolgozni.
— Nem tudom.
— Hol kapunk felvilágosítást? Mert külfö-
ben hogyan fektethetünk be egy ilyen jelen-
tékeny összeget?

— Sehol. Amíg a gyár nem kezd munkát,
nem tudjuk, hogy lehet-e joguk „import”.
— Akkor mit tegyünk?
— Nem tudom.

Délután 6 óra

Kereskedő jön a nemzeti kiviteli hivatal
egyik fontos hivatalába.

— Eladtam öt vagon árut Törökországba.
A lapok kereskedelmi tárgyalásokról beszél-
nek. Szállíthatom az árut?
— Nem tudom.
— Es ha szállíthatom, meg fogom kapni a
pénzemet?
— Nem tudom.

A minisztériumi igazgató nem tudja, hogy
fizetnek-e prémiumot az Ausztriába exportált
árpáért. Nem tudja a másik igazgató, hogy
mit tartalmaz a Spanyolországgal kötött fi-
zetési egyezmény. nem tudja a külügyminisz-
térium, hogy hány szerződést írtunk alá Né-
metországgal, nem tudja a magasállású
tisztviselő, hogy az előrelátó gyáros behoz-
hat-e magának nyersanyagot, nem tudja a
külügyi hivatal, hogy milyen feltételek mel-
lett exportálhatunk Törökországba.

Hát akkor mit tudjon a szerencsétlen ke-
reskedő, aki kénytelen importálni és expor-
tálni? Hogyan tudja ő megtalálni a számi-
tását? Argus

— Könyvtárat kapott Mihály vajda. Bucu-
restből jelentik: A közoktatásügyi minisz-
ter irodalmi és történelmi művekből álló
könyvtárat ajándékozott Mihály vajdának. An-
ghiescu tegnap a palotában volt és megmu-
tatta a vajdának a nagyjértékű ajándékot,
majd résztvett a vajda osztályának egészség-
ügyi óráján.

— Tizenegy városi tisztviselőt bocsájto-
tak el állásából. Ma délelőtt tragikus megle-
petésben volt része tizenegy városi tisztvise-
lőnek. A délelőtti folyamán hivatalos írást
nyújtottak át nekik borítékban, amely ar-
ról értesítette őket, hogy a román nyelv nem-
tudása miatt, azonnali hatállyal elbocsátják
őket állásukból. Az elbocsátott tisztviselők
között vannak olyanok, akik 20—25 éve szoi-
gálják a várost, de mindegyik még a román
imperiumváltozás előtt került a város alkalm-
zásába. Az elbocsátott tisztviselők közül
kettő a főorvosi hivatal, a többi pedig a víz-
művek alkalmazottja volt. Mindegyik át-
esett már egyszer a román nyelv-vizsgán és
a bizottság akkori véleménye szerint jól
bírájk az állam nyelvét. Annál is inkább ér-
tetlen az a felmondó levél, amely ma tizen-
egy kisebbségi városi alkalmazottat fosztott
meg egzisztenciájától.

Schwartz Manóhátrné ort.
zsidó leánynevelő Iné.
Zete — internátusa
Oradea, Ep. Ciorogariu 8.
Nyaralás
Gyermeknek és felnőttek ré-
szére a Püspöktúrában. Fel-
nőtteknek napi pensio 120 lej.
től. Gyermeknek havi 2200
lejtől lakás, bő ellátás. Híző-
kúra, fürdő és állandó fel-
ügyelet. Értekezni az inter-
nátusban.

— Kölnivíz helyett tiszta vizet szállított a
parföngyáros. Erdekes bűnügyet tárgyalt
tegnap a clujai tábla Ulvineanu tanácsa. A
per védőitja a bucuresti Berion illatszergyár
igazgatója, Léwy Usin. A feljelentő pedig
Reiner Arnold clujai illatszerekkereskedő, aki
a mult esztendőben nagyobb kölnivíz és pi-
peracikk megrendelést eszközölt a Berion
gyárnál, mintegy 20 ezer lej értékben. A
gyár utánvételt szállította le a megrendelést.
Reiner pedig csak a szállítmány kifizetése
után bontotta fel a csomagot. Legnagyobb
meglepetésére azonban a 17 pléhtartályban
Hubigan és Chat Noir-ok helyett közönséges
vizet találtak. Azonnal feljelentést tett a
clujai ügyészségen, ahová elvitt bünyjelként
egy ilyen tiszta vízzel telt tartályt. Az
ügyészség megindította az eljárást és a mult
esztendőben került sor a per törvényszéki
tárgyalására. Itt a cég igazgatója: Léwy
Usin kijelentette, hogy a gyár a megrendelt
árut szállította és nem felelős az áru kise-
relődéséért. A törvényszék felmentette a gyá-
rat azzal az érdekes indoklással, hogy nem
bizonyosodott be, vajjon nem utközben cse-
relték-e ki a kölnivizet. Tegnap került a per
a clujai tábla elé, ahol helybenhagyták az
első fórum döntését, amely jogerőre emelke-
dett. A károsult Reiner most már polgári
keresetet ad be és így reméli, hogy valaho-
gyan megtérül a 20 ezer leje.

— Aranyernél és az ezzel járó béldugulás,
végbélbepedés, kelés, terhes vizelési inger,
májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, sziv-
dobogás és szédülési rohamok esetén a ter-
mészetes „Ferenc József” keserűvíz haszná-
lata csakhamar kellemes megkönnyebbülést
eredményez.

— Kriptába zárta feleségét, hogy megsza-
baduljon tőle. Comratból jelentik: A városi
temetőben az elhunyt Flor Coicav kriptájában
megtaláltak egy Sarda Mavrodi nevű asz-
szonyt, 8 gyermek anyját. Az asszony — az
éhségtől és borzalomtól félholtan — előadta,
hogy férje zárta be a kriptába, hogy meg-
szabaduljon tőle és mást vegyen el. Azt hi-
szik, hogy a férj, Ilia Mavrodi, elmebeteg
és a chisinaui kórházba szállították megfigye-
lés végett.

— A társadalombiztosító megvásárolta Ma-
noiescu-Strunga fürdőjét? Bucurestiből je-
lentik: Egyes lapok azt írták, hogy Strunga
fürdőt, amely Manolescu-Strunga miniszter
Roman megyében lévő tulajdonát képezi,
megvásárolta a Társadalombiztosító pénztár
112 millió lejjel. Ezt a hírt a legkategoriku-
sabbban megcáfolják.

— A német kormány légi paktumtervezetet
küldött a francia angol és olasz kormányok-
nak. Berlinből jelentik: A birodalmi kormány
légi paktumtervezetet küldött a francia, an-
gol, belga és olasz kormányoknak.

— Sztrájkolni akarnak a jasi ügyvédek az
adókövetések miatt. Bucurestiből jelentik: A
jasi ügyvédek között nagy az elkeseredés a
tulzott adókövetések miatt. Tiltakozó távira-
tot intéztek a pénzügyminiszterhez és elha-
tározták, hogy ha kivánságaikat nem telje-
sítik, sztrájkot proklamálnak.

— Eljegyzés. Weinberger Peszus, Marghita
és Kohn Alexander, Adamus, Tel-Aviv, je-
gyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Összetűzés a Franciaországba internált
saarvidéki kommunisták és öreik között. Pá-
rizsból jelentik: A strassburgi kaszárnyába
internált saarvidéki kommunisták menekültek
és öreik között összetűzések fordultak elő.
Az internáltak az élelmet kifogásolták s ez
vezetett nézeteltérésekre, majd összetűző-
sekre. A menekült kommunistákat még e
hét folyamán délnyugatfranciaországi tábor-
ba telepítik át Strassburgból.

— Megzavarták Pierre Cot volt francia
légügyi miniszter előadását. Párizsból je-
lentik: Pierre Cot volt légügyi miniszter előad-
ását, amelyet a kétéves katonai szolgálatról
tartott, politikai ellenfelei közhözött gázfi-
olák bedobásával megzavarták. Karhatalmi osz-
tagok jelentek meg a gyűlésteremben s több
gyanus személyt őrizetbe vettek.

— Malypetr folytatja kormányalakítási
tárgyalásait. Prágából jelentik: Malypetr de-
zignált miniszterének folytatja kormány-
alakítási tárgyalásait. Valószínű, hogy két
szakember bent marad a kormányban és pe-
dig dr Trapl pénzügy- és Krcmar dr egye-
temi tanár közoktatásügyi miniszter. Átalá-
nos érdeklődés előzi meg a dezignált minisz-
terelnök és a tót néppárt megbízottjának
vart tárgyalását.

— Sirkőavatás. Néhai nagyköldi Tischler
Mór sirkőfelállítására Icoldul-Maren junius 5-én
d. e. 11 órakor lesz. Megjelenni szándékozók
részére autóbuszok indulnak 10 órakor a tör-
vényeszek sarkáról.

— A japán csapatok benyomultak Hoi-Pei
kinaí tartomány székhelyére. Pekingből je-
lentik: A japán csapatok tegnap este benyo-
multak Hoi-Pei tartomány kormányzójának
székhelyére. Az az általános vélemény, hogy
a scienscini helyzet súlyos, de a japán ki-
rándulásnak nem lesznek következményei,
mert a csapatok visszavonultak.

— Földrengés Beluzsisztánban. London-
ból jelentik: Tegnap este 10.42 és éjjel között
Londontól 5700 km. távolságban, valószínűleg
Közép-Ázsiában erős földrengéseket észleltek.
A földrengés Beluzsisztán fővárosa, Quest
környékén volt, amelynek sok a sebesültje.
számos lakóház súlyosan megrongálódott.

— Bolivia és Paraguay kormányát elfogad-
ták a fegyverszünetet. Washingtonból je-
lentik: A bolíviai és paraguayi kormányok el-
fogadták a gran-chacói viszály rendezése
végett felajánlott fegyverszünetet.

— Nem szüntek meg a zavargások Észak-
Rhodézia rézbányáiban. Londonból jelentik:
Észak-Rhodézia rézbányáiban a zavargások
nem szüntek meg. A bányákat karhatalom
őrzi. Megállapítást nyert, hogy a benszültöt-
teket az Örtoron nevű titkos szekta tagjai
láztították fel röppirataikkal, amelyben a fehé-
rek elűzésére biztatták a benszültötteket. Több
fenygetett ponton elektromos árammal tel-
ített drótsővények mögött állanak a karhata-
lom gépfegyveres osztagai.

GRIPA
és az összes vevőjéről kellem-
metlenségek, mell-, hát- és
fejfájások, ideges zavarok és
a láz, oly szerrel gyógyítan-
dók, amely mindezekre hat-
csekkelenti a lázat, anyhítja a
fájdalmakat és megnyugtatja
az idegeket. E teljes hatáske-
peség csak egyetlenegy
gyógyszerben van megérezve

**NEURALGINE
JURIST**

— Uj igazgatót neveztek ki a budapesti
Nemzeti Színház élére. Budapestről jelentik:
Vojnovich Gézát saját kérésére felmentették
a Nemzeti Színház igazgatóságától s a szin-
ház igazgatójává dr Németh Antalt szerző-
tették. Junius 30-án az összes szerződötett
tagok szerződésai lejárnak, a kinevezett ta-
gok pedig rendelkezési állományba kerülnek.
Az új igazgató megtakarításokat igyekszik
elérni s a felszabaduló összegekkel a művé-
szi együttes felelősségére törekszik.

— Orvosi hír. Dr Reich Izidor belgyógyász,
rendelését szív- és vérérdény-betegek részére
megkezdte Buzias fürdőn, a Strada Avram
Jancu 22 szám alatti Schausz-villában.

— Agy- és szivérelmeszesedésben szenved-
őknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz
az enyhe természetes „Ferenc József” keserű-
víz azáltal, hogy a tápcsatorna tartalmát ki-
miveltesen levezeíti és az emésztőrendszer mű-
ködését biztosan elősegíti.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint
biztos hatása a
„Bixadi viz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és
gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb,
mert használata enyhén, biztosan és
mindig kellemesen hat. Kapható minde-
nyütt. Cluj-i lerakat: Vitromin, Calea Re-
gele Ferdinand.

— De Valera kijelentette, hogy hajlandó új
kereskedelmi szerződést kötni Angliával.
Londonból jelentik: De Valera ir miniszter-
elnök kijelentette, hogy hajlandó új kereske-
delmi szerződést kötni Angliával. A kijelen-
tés londoni érdekeltek körökben meglepedést
váltott ki.

— Rövid hírek mindenünnen. Moszkvából
jelentik, hogy a Kaspi tengeren kigyulladt
egy petróleummal megrakott szovjethajó. A
hajó személyzetéből 27 ember meghalt, kettő
súlyosan megsebesült. — Newyorkból je-
lentik, hogy Colorado-Springs közelében hatai-
mas felhőszakadás pusztított, amelynek kö-
vetkeztében megáradtak az Arkansas mellék-
folyói. Hét embert elsodort az áradat, több
gépkocsi eltűnt az országutakat borító víz-
árban. — Párizsban több pénztárcznelni ház-
kutatást tartottak, mert az a gyanu merült
fel, hogy devizaüzérkedést folytatnak. —
Pilsudski marsall urnába zárt szive meg-
érkezett Vilnába, ahol ideiglenesen az Ostab-
ran kápolnában helyezték el. — Newyorkban
sztrájkra léptek a szabómunkások, mert a
ruhagyárak 33 százalékkal leszállították a
munkabéreket. — Londonból jelentik, hogy
Ivor Price ismert pilóta ötezer néző előtt
tartott bemutatóján halálra zuzta magát. —
A csehszlovák katonai repülés vezetői meg-
érkeztek Moszkvába, hogy visszaadják az
orosz katonai pilóták csehszlovákiai látogatá-
sát. A cseh pilótákat, akik egy új típusú
óriásrepülőgépen indultak utnak, Kieyben és
Moszkvában ünnepélyes fogadtatásban része-
sítették.

UJ KELET Legújabb hírek

Laval megtartja a külügyi tárcát Bouisson kormányában is

(Első oldali cikkünk folytatása)

A kamara 353 szavazattal 202 ellenében elvetette a kormány felhatalmazási javaslatát.

A kormány erre elhatározta lemondását. A szavazás eredményének közlése után Lebrun köztársasági elnök éjjel 2 órakor (francia idő szerint) az Elyséebe hivatta Fernand Bouisson kamarai elnököt. Nemsokára odaértek a Flandin-kormány tagjai is, akik átnyújtották az összkormány lemondását. Lebrun a lemondásról szóló okmányt átvette, majd folytatta tanácskozási Bouissonnal. Ugyáztik, hogy Bouisson személyét találták alkalmasnak széleskörű egységkormány alakítására a frank megvédése érdekében.

Flandin kormányzása 6 hónapig és 21 napig tartott, november 9 óta.

Bouisson megbízást kap

Herriot és Pietri miniszterek az Elyséeben maradtak Lebrun kérésére és reggel 5 órakor távoztak az elnöki palotából.

Déli jelentés szerint Fernand Bouisson, a kamara elnöke elfogadta a kormányalakítási megbízást és megkísérelt a kabinet összeállítását. Bouisson délelőtt 9 órakor kihallgatáson jelent meg Lebrun elnökkel és miután elvben elfogadta a megbízást, többekkel tárgyalta, majd visszatért a Elysée palotába. Kihallgatása után Bouisson a következőket mondotta a sajtónak: „Mondtam Lebrun úrnak, hogy Laval inkább alkalmas, mint én, de miután kitartott, elfogadtam a megbízást. Megígértem a köztársasági elnöknek, hogy a legrövidebb idő alatt igyekszem küldetéseimnek eleget tenni.

Szándékom minél szélesebb alapokon nyugvó kabinetet alakítani.

Bouisson két audienciája között Jemmeny szenátusi elnököt kereste fel, majd második kihallgatása után folytatta tanácskozásait a parlamenti csoportok elnökeivel. Valószínű, hogy felajánlja a szocialistáknak is, vegyenek részt a kormányban.

Egyes vezérek szerint Bouisson valószínűleg Caillauxt kéri fel pénzügyminiszternek.

Nem tudni, hogy a szenátor egészségi állapota megengedi-e a tárcá vállálását, de talán tárcanélküli miniszteri minőségben mégis helyet fog foglalni Bouisson kormányában.

A legválságosabb napok

London, május 31. A Reuter távirati iroda közlései szerint Franciaország a háború befejezése óta legválságosabb napjait éli. Ennek ellenére a francia lapok nem tekintik a helyzetet rendkívül súlyosnak. Hangsúlyozzák, hogy habár a kamara többsége a felhatalmazási javaslat ellen szavazott, mit Flandin kért, nem nyilvánított véleményt a frank megvédésének principiuma ellen. Flandin egyik legszebb beszédét mondotta el, de a kamara határozata meg volt hozva már előre. A Petit Journal szerint közbenjártak Lavalnál, hogy lépjen Flandin örökségébe, de ő a külügyelnél akar maradni. A Le Populaire, a szocialisták hivatalosa azt hiszi, hogy ha Bouisson alakítja meg a kormányt, úgy a külügyi tárcát tartja meg magának és pénzügyminiszternek Moreau volt bankkormányzót nevezte ki.

Egyébként a francia közvéleményt nem lepte meg a kormány leszavaztatása. Altalános az a féltés, hogy a kormánybuktás nem a frank leértékelésének lehetővé tételéről történt meg, hanem azért, mert ítéletet akartak mondani Flandin ingadozó és késedelmeskedő és sokszor ellentmondásoktól sem mentes politikai vonalvezetése felett.

Róma, május 31. (Rador). Az olasz közvélemény élénk érdeklődéssel kíséri a francia politikai helyzet alakulását. Olasz körök szerint az új francia kormány ugyanazt az aranyfedezeti politikát fogja folytatni, mint elődje.

Bankmanőverek a frank ellen

Párizs, május 31. A francia tőzsde ma reggel rendes időben nyitott. Az éjszaka folyamán az igazságügyminisztériumban értekezlet tartottak a frank ellen megkísérelt spekulációkkal kapcsolatban. Az értekezlet után egyik párizsi vizsgálóbíró házkutatást tartott egyik bankban és valószínű, hogy még a nap folyamán több házkutatást tartanak.

Több táviróhivatalban olyan táviratokat kaptak el, amelyek a stabilitás ellen irányuló tözsdeutasításokat adtak.

A világsajtó visszhangja

London, május 31. (Rador). Az angol sajtó szenzációs címekkel közli a francia kormány bukását. Egyes körök a mai helyzetet Franciaország 1931-beli helyzetével hasonlítják össze és attól tartanak, hogy Flandin megbuktatása kedvezőtlen befolyást fog gyakorolni a frank kurzusára.

A News Chronicle azt hangoztatja, hogy a frankot most már nem lehet megmenteni. Az olasz sajtó a francia kormánybuktást szintén Flandin személye elleni lépésnek minősíti, akit talán joggal hibáztatnak politikája miatt. Az aranyblokk jövőjét illetően olasz politikai körökben pesszimistákus nézeteket vallanak.

A szocialista pártok támogatják Bouissont

Párizs, május 31. (Rador). — A republikánus szocialista, a szocialista és a neo-szocialista pártok ma közös összejövetelt tartottak, amelyen megegyeztek abban, hogy széleskörű támogatást nyújtanak a Bouisson által megalakítandó kormányban. A végleges határozat azonban nagyrészt attól a magatartástól függ, amit a szocialista párt fog tanúsítani, amelynek elnöke ma éjjel kijelentette, hogy bármilyen összetételű republikánus kormányt támogat, amely el van határozva a válság és a fasizmus ellen harcolni és a frankot megvédeni.

Bouissonnal való megbeszélése után, a radikális szocialista párt parlamenti csoportjának elnöke kijelentette, hogy Bouisson olyan kormányt akar alakítani, amely minél szélesebb parlamenti alakra támaszkodna, elsősorban a szocialistákra.

Bouisson meg akarja nyerni a csoport elő-

zetes és formális hozzájárulását. Allitól Bouisson kéri fogja a felhatalmazási javaslat megszavazását, amékkül, hogy újból megvitatná azt. A radikális szocialista pártot illetően, Bouisson Herriot támogatását kérte, aki kijelentette, hogy hajlandó együttműködést kifejteni, ha előzetesen megoldják a politikai kérdést.

A szocialista párt parlamenti csoportjának tagjai, akiknek közreműködésére Bouisson nagy súlyt helyez, ma reggel három csoportra oszlottak. Az első, amely részt venne egy harcos kormányban, kifejezetten baloldali programmal. A második csoport hajlandó nemzeti egységkormányban részt venni vagy bármilyen összetételű kormányban. Hosszas vita után a Sfo-csoport egyhangulag olyan határozati javaslatot hozott, mely harcos kormány megalakításának kedvez és nem széleskörű egységkormányt, mint hitték. Ennek következtében valószínűnek látszik, hogy a szocialisták nem jöhetnek kombinációba.

Párizs, május 31. A lemondott kormány néhány tagja egészen biztosan részt vesz a Bouisson-kormányban is. Ezek közül egészen biztosnak látszik a kormányban való megmaradása Herriotnak, Pietrinek, Manddeinek, Laval pedig meg fogja tartani külügyminiszteri tárcáját. A jelenlegi körülmények között valószínűtlennek látszik, hogy a szocialista egységfront létrejöhesse.

Délután 3 órakor a baloldali pártok vezetői megbeszélést tartottak, amely azonban pozitív eredményt nem hozott. Bouisson 3 óra 10 perckor érkezett a kamarába, ahol Frossard szocialista képviselővel, Daladier volt miniszterelnökkel, Malvyval, a kamara pénzügyi bizottságának elnökével és Delbos képviselővel, a radikális szocialista parlamenti csoport vezetőjével tárgyalt.

Ezer halottja van a beludzsisztáni földrengésnek

Borzalmas méretű volt a katasztrófa

Bombay, május 31. Lapunk más helyén közöljük, hogy Beludzsisztánban katasztrófális földrengés történt. Újabb jelentések megdöbbentő részleteket közölnek a földrengés méreteiről. Kvéta városban az épületek nagyrésze összeomlott. A halottak száma óriási.

A városban hozzátéveleges számítás sze-

rint több mint ezer ember halt meg. A sebesültek számát még meg sem lehet állapítani. Az egész város romokban hever és a kórházak is összeomlottak. A szomszéd városokból kértek orvosi segítséget és gyógyszereket. A mentési munkálatok rendkívüli nehézségekbe ütköznek.

Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter benyújtotta lemondását

Kormánykörökben remélik, sikerülni fog kiküszöbölni a konfliktust

Bucuresti, május 31. A Dimneata szerint Manolescu-Strunga tegnap este levelet adott át a miniszterelnöknek, amelyben kifejti azokat az okokat, amelyek miatt a valuta-prémiumos rendszer nem vezethet eredményre. A miniszter megjegyzi, hogy nem vállalhatja a felelősséget egy olyan rendszerért, amelynek sikerében nem bízik és ezért kény-

telen lesz levonni a konzekvenciákat. A kormány gazdasági bizottsága ma délutáni ülésén fogja tárgyalni a kereskedelmi miniszter levelét.

A lap szerint azt hiszik, sikerül majd tranzakcióval formulát találni, amely lehetővé teszi a Banca Nationalával való együttműködést abban a kérdésben és Manolescu-

Palesztinát a cionista szervezet építi

A cionista szervezet erőssége a

Sékel

Zsidók, erősítsétek a cionista szervezetet. Váltjátok ki sékeleiteket

Strunga folytatni fogja működését a kormány kebelében.

A kormány gazdasági tanácsa délután 3 órakor összeül és a helyzet alapos tanulmányozása után elhatározta, hogy néhány nappal felfüggeszti a tárgyalásokat a napirenden lévő kérdésekről, mert a miniszterelnöknek az uralkodó kíséretében Beszarabiába utaznia kell. A Gazeta jelenti, hogy a valutaprémiumok elvét elfogadták és az illetékes minisztereknek alkalmazkodniuk kell az új rezsimhez.

Az első szovjet-gözös román kikötőben

Bucuresti, május 31. A Ziryanin szovjetgözös Galatiban érkezett, ahol Glikman követségi titkár fogadta. A belügyminisztérium rendelete alapján a kikötői hatóságok megengedték a matrózoknak és másodtisztaknak, hogy a városban látogatást tegyenek.

Adómentesség a népbankoknak

Bucuresti, május 31. A pénzügyminisztérium a következő határozatot hozta: A szövetkezetekkel szövetséges rendszerben álló népbankok, amelyek a konverziós törvény alkalmazása folytán tőkájük felét kitéve veszteséget szenvedtek, teljes mértékben mentesülnek az állammal, községgel, megyékkel stb. tartozott adófizetés és illetékek alól. Ha a bankokat ért veszteség kisebb, 50 százalékkal csökkentik adójukat és illetékeiket. A veszteségeket külön szánási mérlegekkel fogják bizonyítani.

Lepadatu lett az Akadémia elnöke

Bucuresti, május 31. A Román Akadémia pénteki ülésén Alexandru Lepadatu elnököt választották. Az Akadémia alelnökei Radulescu Motru, Andrei Radulescu, Gr. Antipa lettek, titkárrá Tomei Tităicat választották meg.

Nácizmusért letartóztattak egy osztrák miniszteri tanácsost

Bécs, május 31. A bécsi rendőrség feltűnést keltő letartóztatást fogantatosított, mely politikai körökben nagy meglepetést keltett. A rendőrség nemzeti szocialista találkahelyet fedezett fel, körülvette a házat, amelyben nagy meglepetésre megtalálták Szenkovszki pénzügyminiszteri tanácsost. A tanácsos bíróság elé kerül.

— **Mirto a kamara fegyelmi tanácsa előtt.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi kamara fegyelmi tanácsa ma tárgyalja a Mirto állam-polgárságával kapcsolatos fegyelmi ügyet.

— **A központi vámigazgatóság a detailkereskedelem ellen.** Bucurestiből jelentik: A központi vámigazgatóság elhatározta, hogy a jövőben nem enged meg azoknak a kereskedőknek, akiknek raktározott áruik vannak, hogy detailban árusítsák, miután a behozatali és kiviteli illetékeket kifizették. Ha 5 nap alatt nem szállítják el áruikat, megbünteti őket.

— **A kisantant gazdasági tanácsának ülészaka.** Bucurestiből jelentik: Junius 7-én nyílik meg Bucurestiben a kisantant gazdasági tanácsának ülészaka. A külügyminisztérium már elküldte a meghívókat.

— **Anglikán egyházfők Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Ma reggel Giurgiu-ba érkezett a Dunán az anglikán egyház négy vezetője, akiket a lakosság lelkes fogadtatásban részesített. A vendégek megnézték a város nevezetességeit, majd a fővárosba utaztak, ahol őket Miron patriarha s az antirevizionista liga egy küldöttség fogadta.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomda: Cluj, Strada Baros L. Pop 18. Telefon: 9-77.

CENZURA

10. 1
Havon
övre
földre
félvrr
detésc
KELE
dóság
Cikkeli
rás m

Az

a Romániát

Hónapok óta megint
gos a jobboldali sajtó.
dók az okai, harsogják.
Ha kiszorítjuk a zsidó
lokbl, ha kivesszük a k
met és ipart, ha csak n
ják ezentul képviselhet
peres feleket, ha nem les
nök: megszínik minden
jobban fog teremni, a
árak nyomban felszöknek
melyeket nyilván zsidók
azonnal ledőnek, olcsóbb
lóság Eldorádó lesz a r
nek haladását semmi s
zsidók.

Igy a lármás jobbold
tiszttakkal demagóg
verekedésekkel, a zsidó
ló terrorral állandó izgal
szágot.

A cári Oroszország r
otális nyugtalanságnak a
nások után való leveze
antiszemitizmus, nemcsak
szálmusa", de — főké
ota — a politikai hajó
ja is. A numerus valachic
indult agitáció szintén
egyik lánczeme. Kísérli
zsebe — a zsidóság rová
Es a kormány? Hallga

Tulzás és szenvedélyess
het állapítani, hogy nem
gét a jobboldali agitáció
zura és ostromállapot id
nemzesség, uszító cikke
jobboldali sajtóban, ami l
lenti, hogy a kormány tür
főként a zsidóság polg
elleni megnyilatkozásokat.

A kormány türelmessége
zsidóság jogegyenlősége ell
vák és mozgalmak — már
lettek az összes politikai
a kormány tovább is tette
dali szervezetek demagógia
a szalonképességet könnyen
válthatja fel.

Ez pedig nemcsak a zse
kozna magával, de elseper
lokat is. A német példa
késég az iránt, hogy sajtó
szítik elő az irók a politikai
jobboldallal kacérkodnak.

A zsidóság megdöbbené
fajának el a viszonyok na
nem ismerik a politika bo
nak titkait, nem bírják a
a heves megröhamozása —
lós helyen volt vezetők ré
polgári jogainak, holott a
agazoltuk, hogy a zsidósa
prenciója, mint hogy a
hagyják. A zsidóság nagy
szor igazolta már, hogy tel
szág gazdasági és kulturá
ára törekszik. Hogyan t
mány a naponta megismétl
madsásokat jószándéku, k
pótló polgárainak egyszínter

Lehetetlen, hogy a kormá
a különböző jelszavak alát
mozgalmak a törvényes ren
gának az országának az alk
tik. Ha pedig így van, józ
het megérteni a jobboldali
ben megnyilvánuló pártal
get és annak nyit, meg ti

Bármilyen érthetetlen és
az adott helyzet, mely st
geket ró mindenkire, aki
gel szemben valamilyen
De a vezetőkn kívül a zsi
ben tagjában tudatossá kell
ni köteleesség, hogy ezzel
szekkel a módszerekkel sze
Felmelt fővel, abban a tu
rainkat kérjük és védjük.
egszíntenciánk, az utánunk
dekeiben.

Az országos zsidópártnak